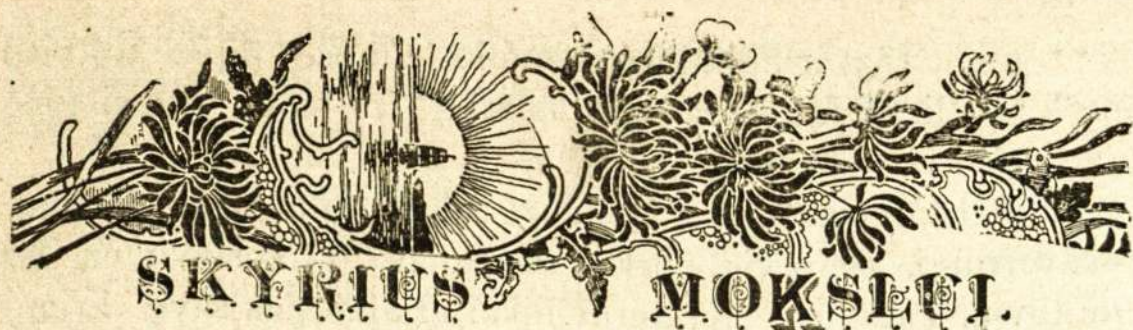

LIETUVIAI AMERIKOJ.

Farasze Jr. Jonas.

— Tasa. —

Toliaus į vakarus Massachusetts valstijoje randasi išsimėčiusių lietuvių apie Springfield ir Northampton ir Athol.

Athol yra apie 150 ypatų, šeimynų per 20, daugiausiai žemiausiai. Dirba vyrai ant farmų, prie girių ir prie murinų, mergos turi gerus darbus prie hotelių ir šilkinėse dirbtuvėse. Aplinkinėse Athol keturi lietuviai turi savo farmelės, vertos apie \$7,000. Iš „biznierių“ Athol vienas lietuvis turi krautuvę ir „halę“, kitas „poolroom“ (biliardą). Yr' Atholij S. L. A. kuopa.

Gardner yra apie 8 šeimynos, ypatų į 50, dirba ant farmų ir prie dirbtuvės kedžių. **Hardwick** apie 30 ypatų dirba prie šiauczių. **Springfield** apie 35 lietuviai dirba prie granito ir ant farmų. **South Derfield** apie 60 ypatų. Vienas turi namus ir krautuvę (\$3,000). **North Adams** 6 šeimynos, apie 40 ypatų. **Greenfield** 32 ypatos. **Warren**, 40 lietuvių ir šie aplink augsčiaus išskaitytus miestelius išsimėčiusių skaitysime da apie 100 ypatų, daugiausiai pavienių.

Northampton ir aplinkui ant farmų apie 150 ypatų, šeimynų apie 15. Savastį turi du, vertės apie ant \$5,000.

Vermont valstijoje lietuvių randasi: **Granville** (apie 30 ypatų), **Winooski**, ties **Burlingtonu** (16 ypatų), **Rootland** ir **Bellowsfalls** (apie 30), Daugiausiai dirba prie laužiklų akmenų, keli ant farmų.

New Hampshire valstijoje teipgi yra keletas, sakysimė apie 20, lietuvių ant farmų.

Maine valstijoje **Portland** apie 60 ypatų, **Lew-**

i s t o n e (83) ir aplinkiniuose miesteliuose (apie 30) viso netoli 200 lietuvių; dirba prie miszkų ir ledų. Lewistone yra lietuviszkas benas.

Amerikoj retai kas steliuoja rubus ant pamieravimo, kiba turtingi, szeip visi perka drapanas ir apsiavimus isz krautuvių, gatavus. Kriautuvinkai užlaiko pas savę kriauczių, kurs, netinkant, drapanas pataiso. Gerą eilę vilnonių rubų — žiponą, bruslotą ir kelines, Amerikoj galima gauti už 6 iki 10 dol.; žiemine termėgą už 6 iki 8 dol.; marszkinis puikis už 50 centų, czeverykus už 1,50 c.. Jeigu, turėdamas savo materiją, atiduotum kriaucziui siuti, tai už pasiuvimą ir tiek pat mokėtum. Delto tai Amerikoj fachavi kriaucziai ir sziaucziai neiszlaiko konkurencijos su krautuvėmis. Keli lietuviszki kriaucziszki ir sziaucziszki užvedimai, kuriuos radome mažesniuose Pennsylvanijos miestuose, labjaus daro gyvenimą isz taisymų, nei isz naujų siuvimų. „Holesale“ kriaucziszki (hurto)pardavimai randasi tiktai dideliuose Amerikos miestuose, ypatingai New Yorke, Baltimorėj, Bostone, Philadelphijoje, Chicagoj, St. Luis... New Yorke siutus rubus rasi teip toli, kaip Rocky Kalnynai, o Baltimorės drapanų kupcziai savo tavorą parduoda Floridoj ir Texas. „Holesale“ rubų kompanijos iszducda madas, o apėnė isz fabrikų materiją tukstancziais mastų arba tankiai turėdami savo fabrikus, veža tavorą į magazinus, kur iszsilavinę kirpikai kerpa visokios mados rubus tukstancziais. Teip sukirptas drapanas kompanijos arba magazinų savininkai atiduoda „kriaucziams bosams“ ant pasiuvimo. Tokiais „bosais“, kaip regėjome, yra daugelis ir isz mus' lietuvių, kurie užlaiko savo „szopas“ ir samdo nuo savęs darbinikus ir darbinikes, apie ką jau skaitytojai turi supratimą isz pirmesnių apraszimų. Iszeina, kad Amerikoj nereikia daug kriauczystės mokintis, iszsimokinai vieną kokią nors kriauczystės dalį, eik ir dirbk. Mokestis eina pagal darbą, kiek nuveiksi darbo, tiek gausi užmokėt. Uždarbys kyla pagal vikrumą ir įpratimą darbiniko. Atlikdami daugelį darbo maszinomis, ir dabodami vieną tik darbo dalį, nēr dyvo, kad darbinikai per 8 iki 10 valandų per dien' teip daug pasiuva, kad, sulyginant, prie menkos užmokesties, padaro nuo 1,50 iki 2,50 ant dienos.

Atlikta darba „bošas“ gabena į „magazinus“, iš kur kompanijos siuntinėja į krautuves, į mažesnius ir didesnius miestus, po visą Ameriką.

Darbas kriauczių yra czystesnis už darbus mainierių, bet kad butu lengvesnis arba pelningesnis to nepasakysiu. Pas kriauczius tankiaus pasitaiko visokios bedarbės, atsitinka straikai, tankiaus dirba „nepilną laiką“, o kad padaryt pilną „sziftą“, reikia dirbt sunkiai. Daugelije „szcpų“ laike darbo užginta suvis kalbėti.

Dirbtuvėse, cukernėse ir ant farmų nepratusiems dirbti, ypacz vasaros laike, yra teippat labai sunku, o uždirbti, abelnai imant, neuždirba tiek, kiek mainose; už tai nēr dyvų, kad mainieriai, pripratę lindoti po žeme, iszvažiavę į „virszutinius fabrikus“ ilgai nepabuna ir prie progos grįžta atgalios „į anglis“.

Lyginant naminių gyvenimą pamarinių lietuvių su gyvenimu mainierių, skirtumas rasis gana didelis. Lietuvis mainieris yra daugiau tiesmukas (*homo simplex*), jo gyvenimas labjaus „krajavas“, lietuviszkas. Didelių miestų lietuviai, ypatingai kriaucziai, mėgsta puikiai pasirėdyti, mėgsta pasirodyti, o liuosose nuo darbo valandose palėbauti; bažnyčią lanko recziaus, prie draugysčių riszasi tingiaus ir reikia pasakyti, moraliszcai, kaip paprastai didesnių miestų žmonės, stovi žemiaus už mainierius.

Prasigyventi mainose net „biznieriams“ yra lengviau, nei miestuose, tai pripažinsta žinovai, o virsz patilpę lietuviszkų kolionijų apraszymai aiszkiai parodo, kad prasigyvenusių lietuvių prie Pensylvanijos mainų yra daug daugiau, nei pamariniuose Amerikos miestuose.

Skaitlių lietuvių pamarinėse kolionijose sunkiau bus paduoti, nei skaitlių Pensylvanijos mainierių. Lietuviszki laikraszcziai jau priesz 4 ar 5 metus minē, kad Didžiamjame New Yorke ir aplinkinėse lietuvių yra apie 10,000. Nekokis Keleivis 1898 metuose „Vienybėj Lietuvinikų“ tą skaitlių pakėlē da ant 5,000, manydamas, viso toj apygardėj lietuvių ēsant 15,000, terp kurių apie 150 szejimųnų ēsą lietuvių liuteronų. Kadangi padavimai tie buvo daryti ant nuomonės, todel del mus' suvis menkai gali turėti vertės. Kiekgi tad

isztikrujų yra lietuvių Didžiamjame New Yorke? Parapijos komitetas pabaigoj 1898 metų paduoda teip: „prie lietuviszkos Szv. Panos Marijos, Karalienės Aniuolių, parpijos yra prisiraszė 800 sąnarių. Szeimynų yra apie 650, pavienių apie 2,000 (Brooklyne ir New Yorke isz viso“) 1). Iszeitu kad dirbanczių vyrų yra apie 2,650, moterų ir mergų apie 1,200, o vaikų, skaitant kaip abelnai po du ant szeimynos apie 1,300, lietuvių prote-tonų 420, arba visu labu 6,570, ne daugiaus. Tas skaitlius sutinka su skaitliumi paduotu prie apskaitymo darbinikų lietuviszkose kriaucziskose „szopose“ (žiurėk pusl. 98), apie ką sēmėme žinias suvis isz kito szaltinio. Del žingeidumo czionais paduosiu, kad nuo uždėjimo parapijos Szv. Marijos Panos, o geriaus nuo atėjimo į Brookliną kun. Kriaucziuno iki jo myrio, (netoli per tris metus) parapijoj buvo 200 kriksztų ir 145 szliubai 2).

Elizabeth Porhe 421 lietuvis (velykinės iszpažinties 1898 m. priėjo parapijoj 539, isz kurių daugelis buvo isz aplinkinių miestų), Jersey Cityj 340, Newarke 385, szeip miestuose ir miesteliuose Jersey City valstijoje 1,095, New Yorko valstijoje ant Long Island 323, sziaur-vakarinėj dalij 1,526.

Philadelphijoje ir aplinkinėse 1,600 (žiurėk pusl. 110). Readinge (prie apraszimų apleistos) apie 26 szėimynos į 130 ypatų.

Baltimorėj 1,075. West Virginijoje 260.

Naujojoj Anglijoj, Waterburyje 1897 m. buvo szeimynų 150, velykinę iszpažintį atliko 635, nėjo iszpažinties lietuvių katalikų 48, lietuvių prote-tonų buvo (18 szeimynų) 76 ypatos, viso ypatų 905 3).

Per sziuos du metu sakysime pasidaugino Waterburyje lietuvių ant 100; dabar bus ypatą 1,105. New Britine tuose pat metuose buvo suskaityta 78 szeimynos, ypatų 419; per du metu priugo teipgi netoli 100, viso 518. Kituose Connecticuto mesteliuose 685 ypatos, ant farmų 475. Bostone lietuvių, pagal paprastą budą apskaitymo, yra apie 1,920. Lowrence, Brocktone, Worcesterij, ir aplink apie 2,716.

Taigi visame Pamariniame Kraszte lietuvių bus apie 15,249.

1) J. Giegžnas ir J. Moliuszis. 2) Tie patys

3) Skaitlių Waterburio lietuvių, kaip lygiai ir kitas žinias apie Waterburį ir aplinkines vietas sudiktavo kun. J. Zebrys.

VAKARINES KOLIONIJOS.

Vakaruose arba Westuose (West) lietuviai yra apsigyvenę daugiausiai apie linkėse Pittsburgo, Pa. ir Chicago, Ill. teipgi yra lietuvių Clevelande. ir keliuose kituose miestuose valstijos Ohio, Indian Territory, valstijoj Illinois, Michigan, mieste St Luis, Me., ir labai skystai: valstijoj Wisconsin, Californijoj ir Wachington.

Pittsburgo Apygarde.

Pittsburgas.

Pirmutiniai iš lietuvių, ant kiek galėjau susekti, atsikraustė į Pittsburghą šie: Pranas ir Kazys Brazauckas, Juozas Blažys, Motiejus Vaicziunas, Jonas Bendaravyczius, Kazys Žolynas, Vincas Babina, Jurgis Stepanavyczius, metuose 1871. Vincas Kudžius — atvykęs 1876 m. rado Pittsburghe viso 11 vyrų lietuvių, vedusių nebuvo. Pirmutinė liet. šeimyna atsirado čion m. 1874. Dirbo tada lietuviai visi prie dirbtuvių geležies. Augi lietuvishka kolonija pradėjo tik 1884 metuose.

Pimutinį „businessą — salioną“ uždėjo Kazys Brazauskas 1884 m. jau czion radosi net penkios liet. karcziamos, bet kada ateinancziuose metuose miesto urėdas pakėle „licenses“ nuo \$200 ant \$1,000, visi lietuviai savo karcziamas uždarė.

Pirmiaus lietuviai dvasiszkus reikalus atliko prie lenkiskų parapijų, szv. Stanislovo arba szv. Vaitiekaus. Metuose 1888 prie szv. Vaitiekaus bažnyczios užsidėjo pirmutinė lietuviszka draugystė szv. Kazimieriaus, karėviszka, bet lenkų kunigas, nenorėdamas daryti skirtumą, teip pakėravijo, kad prie draugystės įrašytis ėjo ir daugeliui lenkų prie draugystės atsiradus ir visą urėdą į savo rankas paėmus, lietuviai pradėjo isz draugystės trauktis ir rengėsi uždėti kitą draugystę, bet lenkų kunigas to nedaleido, pasiremdamas neva ant vykupo, kurs nenorįs daleiti daryt skirtumą tarp lietuvių ir lenkų. Beveik tuom pat laiku, 1899 m., prie antros lenkiszkos parapijos szv. Stanislo-

vo užsidėjo kita lietuviszka draugystė po vardu szv. Jadvygos, teipgi kareiviszka, dėvinti melsvos barvos drapanas. Toj draugystė da ir sziądien gyvuoja. Konstitucija spaudinta lenkiszka ir lietuviszka. Sąnariai veik visi sulenkėja, priguli prie lenkiszkos parapijos.

Metuose 1890 pradėjo tvertis treczia liet. draugystė Pittsburge, po vardu S z i r d i e s J e z a u s. Kada lenkų kunigas Miskevyczius pamatė, kad visi lietuviai raszosi prie anos draugystės, užmanė draugystę paardyti, del to mierio pradėjo tverti kitą neva lietuviszką draugystę ir kalbinti lietuvus, kad prie anos raszytusi, pats apirinkdamas Vincą Kudžių jos prezidentu, bet po pusės metų vėl tą draugystę iszkrikdė. Matydama visus tuos spąstus, draugystė Szirdies Jezaus persikėlė nuo szvento Vaitiekaus į parapiją szv. Stanislovo, kur pasiliko veik per tris metus, iki nesusiorganizavo lietuviszka parapija.

Reikia pasakyti, kad toj draugystė ir pradėjo rupintis apie uždėjimą lietuviszkos parapijos Pittsburge, kurią sutvėrė 1892 metuose. Prazidentu buvo iszrinktas Vincas Kudžius, kasieriumi Vincas Brazauckas, sekretoriumi Pranas Labunas. Kunigą pittsburgiečiai gavo paczioj pradžioj (Jan. mėn.) 1893 metų, kun. Ad. Lapatą, žemaitį, tik ką isz Europos atvykusį. Dievmaldystę pradėjo laikyti katedrinės bažnyczies „basimente“, ant 5th ave. Kun. Lapata pasirodė esąs lenkiszkos dvasios, laikėsi su lenkais, lenkų kunigų klausinėjo rodų, todėl ilgai Pittsburge nesuszilo, 17 Mojaus prasitraukė, o į jo vietą, 16 d. June 1893 m., atėjo naujai iszvēstas kun. Jonas Sutkaitis. Pabaigaj m. 1893 Pittsburgo lietuviai pirkė bažnyczią nuo presbiterijonų ant South Carson, terp 6 ir 7 ulyczlos, S. S. Ale pradžia uždėjimo parapijos buvo gana sunki, delto, kad minėtina tuose metuose, 1893 ir 1894, Pittsburge buvo dideliai vargingi laikai. Darbai visur sustojo, žmonės neturėjo isz ko misti. Lietuviszka parapija, iszvien su 8 kitoms katalikiszkomis parapijomis Pittsburgo, per visą vasarą virė valgi del alkanų žmonių. Isz lietuvių ėmė paszelpos „tikietus“ apie 200. Iszalkusios moters už kelių mylių ateidavo su katilaicziais gauti del baduojanczių vaikų po kauszą zupės ir kepalaitį daunos.

Visur buvo sunkus tie bedarbēs metai del Amerikos darbinīkų, bet niekī r nebuvo tokio vargo, kaip dideliuose miestuose Pittsburgo ir Chicagos. Pasitaikē, atlankiau tuom kart Pittsburgā, žengiau keletą žingsnių nuo vakzalo ir, neužmiršiu to niekad, macziau, pirmu ir paskutiniu gal syk savo gyvenime, ant ulyczios žmogų konvulsijose mirsztantį isz bado.

Tada tai Pittsburgo lietuviai prasimanē gyventi botuose, kur nereikējo arba reikēj suvis menkai mokēti už randā. Minētina, kada vasaros laike upē Alleghane nusenka, ant pasekusios žemēs, už kuriā nereikia mokēti radnos, gudrus beturcziai pradējo statyti sau gyvenimus pavidale didelių valczių arba botų. Bado mete botuose buvojo apie 20 lietuviszkų szeimynų. Upėje pasigaudydavo jie žuvų, prisigaudo malkų, ant geležkelio paūpyje prisirinkdavo anglių ir tokiu budu pigiai pra bado. Upei patvinus, botai pluduriavo ant vandens, ir jų gyventojai galējo pagal norā lengvai vietā gyvenimo perkeisti. Už tokius botus lietuviai mokējo nuo \$25 iki \$100 ir daugiau. Paskutiniame vienog laike, isikiszus į tą dalykā geležinkelio kompanijoms, miestas tokius gyvenimus panaikino; gale miesto vienog, vietoj vadinamoj Mc Kees Roaks da ir po sziai dienai teip keletas lietuvių gyvena.

Tuose ženklivuose metuose, reikia teipgi paminēti, daugelis Pittsburgo lietuvių buvo prisiraszē prie Salvation Army (Armija Iszganymo). Vienas isz lietuvių, Antanas Abromaitis, net „spycino“ lietuviams ant ulyczių, kaip tai yra paprātimas pas Salvationistus.

B a ž n y c z i a Pittsburgo, jau sakiau, ant Carson ulyczios, pietinėj dali j miesto, murinė, gana ruiminga, pirko ją lietuviai nuo protestonų už \$12,000. Žemēs gobalas, ant kurios bažnyczia stovi 40x100 pėdų. Intaisymas altorių kasztavo apie \$1,600, iszmaliavojimas, ir įtaisymas, aparatai apie \$5,500, vargonai \$1,800. Gyvenimą del kunigo lietuviai pirko teipgi ant Carson, terp 6 ir 7 ulyczios, lotas n. 1, mokējo \$5,400, įtaisymas kasztavo apie \$1,600. Viso viesza Pittsburgo lietuvių katalikų savastis verta į \$28,900. Skolos jau nebēra daug.

Mokslainēs nēra.

D r a u g y s t ė s. Seniausia gyvuojanti grynai lietuviszka draugystė yra **S z v. J u o z a p o**, pabelbinė ligoj ir numirus, uždėta 1890 m., seniaus buvo didesnė, dabar skaito apie 80 sąnarių.

K a r e i v i a i V y t a u t o, uždėta 1894 metuose, pagelbinė ir kareiviszka, sąnarių apie 40. Drapanos Vytauto kareivių mėlynos su baltais szniurais apvestos, padabintos geltonais epalietais, nuo kurių nudrimba balti kutai. Ant epalietų yra iszspaustos litaros „K. L.“ Kepurė, lygiai kaip ir rubai, mėlyna su žvaigžde paveiksle „vyties“, geltonoj spalvoj. Ant virszaus kasškieto teipgi kabo balti aszutiniai kutai.

S z v. J u o z a p o, nuo 1893 m.. Sąnarių į 50.

S z v. J a d v y g o s, sulenkėjusi, sąnarių apie 40.

S z v. P o v y l o, 90 sąnarių, uždėta 1893 m.

Apart to buvo czion užsidėjęs „Liet. Draugiszkas kliubas“, kurio sąnarių buvo mieris lavintis moksliszcai ir tautiszcai, Kliubas buvo uždėjęs savo knygyną ir kitokių užmanymų pradžioj turėjo daug, bet dabar apie aną negirdėti nieko. — Buvo teipgi užsidėjusi Teatraliszka kuopa, kuri atloszė 3 teatrus ir pairo. — „Sus. L. A.“ Pittsburgo kuopa laikosi stipriai. Teipgi dvi draugystės Vytauto ir Juozapo priguli prie Susivienijimo. 1) Užsidėjęs ant Soho CitiZEN kliubas, kaip praneszė pernai korespondentas į „Lietuvą“, susirinkdavo nedėlioms tiktai del pasigerimo:

Pittsburgas, pastatytas prie intakos dviejų upių, turėdamas aplinkui turtingus sluogsnius minksztųjų anglių ir geležinės rudos, paskutiniame szimtmetije labai pakilo. Daugiausiai czion yra fabrių, kuriuose iszdirba stambias geležis, yra teipgi daug dirbtuvių stiklo, del ko Pittsburgas ir vadinasi „Iron and Smok City“. Lietuviai prie geležies uždirba nuo 1,75 c iki 2,25 c. ant dienos arba nuo 30 iki 75 dol. ant mėnesio, nuo latiniai darbinįkai, o paprastastieje gauna nuo 18 iki 36 dol. ant mėnesio. Prie stiklo uždarbiai da menkesni, nors darbas kaip vienur teip ir kitur yra sunkus, nes prie krosnių dirbti yra labai karszta. — Szeip kitokių darbų Pittsburgė beveik nėra, prie kriauczių dirba tik apie 10 vyrų, karcziamose už „baro“ apie 15 ir szeip hoteliuose vyrų ir moterų ne daugiau kaip 40.

1) Žinias padiktavo kun J. Sutkaitis ir kiti Pittsburgiečiai.
(Toliaus bus).

Kruvinos Aukos.

— Tąsa. —

Teip murinai, po myriui savo vy- grubuose randa teipgi prie mirėlio riausiojo valdiniko, prisilaiko kvai- kuno jo ginklus, kad juos sunaudotu lybių, bet ne ant jų vienu žiūrėdami laike posmertinės medžioklės ant mes pasžiurkstame sziurpuliuose; meszkų, buivolų, elnių ir kitų žvėrių randa ir pas kitas gentes panė- dangiškose giriose. Kituose ur- szias ceremonijas, kaip ve pas In- vuose randa prie pelenų mirėlio dijonus; visi Indijonų kvailumai yra brangumynus net ir pypkes; brangu- teipgi sumegsti su jų tamsiais tikė- mynai sidabriniai ir auksiniai, atrasti jimaus. piramidose ir urvuose, aiskina bu-

Jieszkinėjant Indijonų pasielgimų ir kvailybių, pedsaką tyrinėtojai patė- vusią kada kultūrą gyventojų Vi- myja daug akvyų gyvenimo apsireisz- derinės ir Pietinės Amerikos, la- kinų. Paminėsiu ir Indijonų gedė- bjausiai Meksikos.

Tyrinėtojai tikrina, kad atrasti Visos tos dalelės, paminklėliai se- grabai raudonskurių siekia gana žilą novybės, randamieji dabar vidurio- senovybę, net priesz – istoriską — se urvų ar žemėje, rodo: kad žmogus, tas duoda pažinti atjautimus ir gyve- beėsas puslaukiniame gyvenime, tu- nimą senojo Indijonų svieto. rėjo atjautimą po numirusių, gedėjo.

Žinome, kad gedėjimas po myriui Atjautimas gedėjimo pas Indijo- yra dalele meilės, kuri žibėjo gyve- nus, tarpe prastesniųjų buvo isz da- nime. Tą meilę atjauczia visas svie- lies toks, pas murinus. Prie baisu- tas, visos tautos ir sumezga ją su niszko darbo privesdavęs juos neuž- ceremonijomis tikėjimiskomis, ji sitikėjimas abelnai gero gyvenimo yra tik iszreiszkimu atjautimo. To- auame sviete, kur perstatė sau gyve- liaus, meilė del numirusio priveda nimą mirusių su dvasiomis geromis ir blogomis ir darydavo permaldavi- mus atlaiszkus net ir isz žmogisz- prie tolesnio manymo apie posmer- kų aukų.

Pas Indijonus vieszpatavo baimė Pas Indijonus vieszpatavo baimė priesz numirėlius, idant juos neuž- rustinti. Prie įbauginimo prives- dave juos tuomlaikiniai jų kunigai dave juos tuomlaikiniai jų kunigai ir burtinikai, daktarais vadinami. Be szokimų, giedojimų ir gėrimų pas raudonskurius jokie atlaidai ne- atsilikdave. Indijonai szoko links- mai po nusisekimui medžioklėje ar pergalėje, szoko jauzdami skausmus, o szokiai buvo sujungti kuostiprian-

Tyrinėtojai tuose urvuose randa indus apvyniotus žvėrių skurose gana rupestingai, ir juose sudėtą maistą, mat maistas buvo dėtas kelionėi prie amžinuųjų dvasių. Vienstypiuose Indijonai Sziaurinės Amerikos smerties neteip labai baiminosi, tu-

rėdami viltį, kad po myriui linksminsis pavėsiuose puikių miszkų, tarp gražių, ten gyvenanczių moterų, džiaugsis paukszeziais ir girių gyvulėliais, kuruose brangiausiai buvo išimylėją. — Kalbė lavę į misijonierius. „Nekeliame mislis savo į jūsų dangų, bet tik malonime rojauz tėvų mūsų”.

Tikėjimas į nemirtinumą, tai yra į amžiną posmertinį gyvenimą, buvo pas senoviszkus Amerikos gyventojus gana prasiplėtojęs. Didesnėji dalis tikėjo, jog doraus gyvenimo žmones laukia augsztai anas svietas, pilnas malonės ir laimės, apszviestas sauliskaja szviesybe, ir amžinai likminantis, kur užmirsztai buvusius žemės vargus; blogųjų gi žmonių laukia svietas po žemę, pilnas baisybių ir kankinimų.

Smertis, bovijantis juos tokiomis viltimis, pataisė ir lygino jų luomas, bet isz kitos pusės privedė juos toks tikėjimas į daugel piktybių. Tikėjo, kad karėje paimti į kalėjimus, gyvastį del dangelių paszventę, po smert dangiszkuose rumuose tarp linksmybių gyvens.

Prie tokių mislių, tarpe Aztekų iszbujojo nuomonė: kad danguose priimamos yra moters mirsztančios po gimdymui, kurios buvo lyginamos su moterimis visų didžgalių.

Natchezų kaimuose, arti krasztų upės Mississippi, stovėjo ant kalno namas, paširtas vien tik priėmimui mirusiųjų. Tame name ant mirusio kuno sukabindavo puikiausius branguminius, ir aplink kaszelėse sudėdavo maisto ant prasimaitinimo mirusio per visą mėnesį pirmąjį po mirimo; ten moters ir vaikiukai turėjo szokti ir jausmingai szukauti.

Orinokų veslės vyrai aplink sedėdėdami tyloje dabojo, kaip moters su vaikiukais szokdamos darė graudžius apgailavimus szukavimus. Del didesnio pakėlimo riksmo pradėdavo kankinimą nekurių žmogystų, užbaigint jų gyvastį.

Naujoje Fundlandijoje mirė vaikiukas, motina sukrovė ant mirusio visokias bovyklėlias, toliaus puoduką pieno užliejo ant ugnies, idant mozyeziui kelionėje nepritraktu maisto.

Je gu pasimirdavo motina, palikusi mažiuką, tai tankiai užmuszdavo mažiutėlį ir vienkart su motina laidėjo.

Comankliasai, mirus jų kokiam virszinikui, užmuszdavo jo paczią ir laidėjo su juomi, velijant, kad jis ir po smert ją turētu prie savo szono.

Yrokesay, apkvarbuodavo mirusių kunus del to, kad anie ir kitame sviete savę visaip pasipuosztai galėtu.

Peruanai savo mirusius apdovano-davo visokiais rubais ir valgymo sudais, atsižymėjusiems dovanodavo brangumynus, tankiai motėris ir tarnaites aukaudavo pagalbai mirusio.

Karaybai kunus mirusių isz palengvo džiovindavo ore, ir dabojo, kad nesuputu. Plaukus ir kaulų pelenus skaitė už apgynimą nuo blogųjų atsitikimų, ir, kad stiprius vienintis su mirusiuoju ir tikyba, pelenus mirusių maiszydavo su savais gerymais, ir sugerdavo.

Maiszydavo su gerymais pelenus tankiausiai tik savo virszinikų ir vadovų.

Nekurios meksikoniszkos padermės, po sudegimui mirusių, isz jų pelenų darydavo teszlą, ir nulipinę žmogiszkas statuas iszdžiovindavo, toliaus tais statuas, skaitydami szventomis, visokiais brangumynais apdabino.

(Dar neviskas.)

NAUJAUSI ISZRADIMAI.

NAUJAS ORALAIVIS.

Bus jau szintas su virszum me- dar vokietys Lilienthal, darydamas tų, kaip žmonės i zrado oralaivį, t. bandymus su tokia maszina, gavo y. masziną, lekiojancią po orą. Bet galą.

ligsziol nesisekė niekam iszrasti to- kią masziną kurią, butu galima su- valdyti. Nevienas mokslinczius lau- žė apie tai galvą ir nevienas palydė- jo gyvastį prie bandymų.

Visus žmones, ką rupinasi prasi- manyti su valdomą oralaivį, galima padalinti i tris skyrius. Vie- ni nori pasiikyti prie dabartinių balio- nų, t. y. prie prietaisų, lengvesnių už orą; visa jų užduotis yra iszrasti bu- dą varyti oralaivį i tą pusę, kur žmo- gus nori, net priesz vėją.

Kiti tiki, kad galima prasimanyti masziną, sunkesnę už orą, varoma garu, elektrika arba suspaustu oru. Tokių maszinų pramanyta ir pasta- tyta jau gerokas skaitlius, bet su- jomis tas vargas, kad nė viena nenori pasikelti nuo žemės.

Treti, ant galo, stengiasi iszmislyti tokią prietaisą, kurs paleistas nuo augsztumos, padėkim sau nuo bokszo- to, nusileistu saugiai ant žemės toje vietoje, kur žmogus nori. Neseniai padarytų.

Prie iszradėjų pirmo skyriaus pri- guli d-ras K. J. Danilewski isz Charkov, Maskolijoje. Jo suvaldo- mas oralaivis, tai paprastas balionas, tik vietoje senobinės pintinės kabo apaczioje sėdynė su dviem ilgais sparnais.

Danilewskio prietaisos turi szias penkias geras puses:

1) galima su ja lengvai pasikelti teip auksztai, kaip kas nori, ir nusi- leisti saugiai, kur kam patinka, 2) prie tykaus oro galima be jokio sun- kumo masziną suvaldyti, 3) prie mažo vėjo, galima isz to vėjo pasek- mingai naudotis, 4) oralaivis, pri- pildytas syki hydrogeno, gali buti vartojamas be perstojo per 8-9 die- nas; 5) pastatymas jo yra pigus, prastas ir lengvas.

Danilewski darė nesykį bandymą su savo oralaiviu ir visus sykius nu- sisekė jam padaryti, kad jo iszradi- mas yra geriausias isz visų ligszol padarytų.

MASKOLISZKAS AR AMERIKONISZKAS ISZRADIMAS?

Po visą svieta pasklido garsas led- laužio (t y. laivo, laužanczio ledą) „Jermak“. Pastatytas jis likosi szį- met Anglijoje pagal plianus rusiszko admirolo Makarovo. „Jermak“ tai drutas garlaivis jį greitai gali stum- ti per ledą, ką parodė pirmieji ban- dymai su juo: pribuvo jis i Finiszką užtaka Kovo mėn. ir pasekmingai apczystijo mares nuo ledo aplink

Kronsztadtą ir Revelį.

Dabar Detroit'o laikraszcziai ėmė skelbti, kad „Jermak“ neyra jokių naujų iszradimų, bet atkartojimu ledlaužio „St. Ignace“, pastatyto dar pirm deszimties metų pagal plia- nus tulė F. E. Kirby'o, Detroito gy- ventojo. Neseniai pagal tuos pa- czius plianus likosi pastatytas ant- ras garlaivis „Ste Marie“, ir tą tai

ledlaužį regėjo pirm poros metų admirolas Makarov.

„Jermak” kaip laikraszcziai tvir-

tina, nelabai kuo skyriasi nuo „St. Marie”.

Besitariant Haagoje taip vadina-
moms „galybėms” apie sumažinimą
karės baisybių, žmonės iszranda ir
daro naujus kariszkus giuklus. Teip,
dabar Mauser’o dirbtuvėse (Vokie-
tijoje yra dirbami nauji pistalietai,
nepaprastai pavojingi. Akyviausia
yra tas, kad jo maksztis lengva pri-
dėti prie koto, ir tadą pistalietas pa-
virsta į karabiną.

Kanadietis John Kennedy iszēmė
patentą ant dirbimo naujų czebatų ir
czeverykų. Dabartiniai apavalai,
kiekvienas numano, nēr sveiki, žmo-
gaus koja vis yra kaip kalinių, oros
czebate vis lyg supuvęs; taigi tas
kanadietis pritaisto czebate dumplu-
kes, kurios nuolat orą czystytū ir
per tai, turėdamos czystą orą, kojos
teip ne degs, neges, neprakaituos ir
teip greit neperszals. (Liet.)

Prancuzas Marimier ir Abraham
pradėjo czystyti vandeni del gėrymo
su pagalba gazo ozono, kurs randasi
musų ore. Teip apczystytas van-
duo neturi jokių bakterijų ir yra
labai sveikas del gėrymo.

Arthur Pillsbury Dodge, Ameri-
kietis, iszrado naują pajiegą vary-
mui geležinkelio trukių. Ta nauja
lokomotyva varo trukį be trenksmo,
be ugnies ir be dūmų. Mažas pe-
eziukas, po lokomotyva įstatytas su-
vis menkai užima vietas. Iszbandy-
mai nusisekė.

D-ras Friedlaender isz Wiesba-
den’o sako, kad greičiausiai iszsigy-
dyti nuo įkandimo uodų ir vabalų
galima su elektrika. Reikia nega-
tyviszką elektrodą pridėti prie žaiz-
dos, o šopulys pereis ir isztynimas
nuslugs.

Mechanikas Korolius Mansfield
Londone pradėjo gydyti prigėrusius
szitokiu budu: ant prigėrusio žmo-
gaus lavono uždena sluogsnį sausos
druskos. Druska apdengta isztrau-
kia isz plaučių vandenį ir prigērėlis
pradeda kvėpuoti. Mansfield tvir-
tina, kad jis atgaivino vieną žmogų
į dvi adynas po prigėrimo.

Riki-Tiki-Tavi.

Pasaka Rudyardo Kipling'o.

[Rudyard Kipling garsiausias Magazine už seriją paveikslėlių iš dabar angliszkas rasztinikas. Gimė jis Indijoje 1865 m., bet mokslus baigė Anglijoje: paskui vėl sugrįžo į Indiją. Nuo 1880 m. pradėjo rašyti trumpas pasakaites iš gyvenimo Indijos kareivių; paraszytos jos buvo teip gerai, kad iš-yk atkreipė atyda publikos ant autoriaus. Kaip branginami yra jo rasztai, galima spėti iš to, kad Mac Clure's Studentiszkas gyvenimo, po vardu Stalky and Co., užmokėjo 40,000 dol., t. y. po dolerį už žodį. Visi pame- name, kaip Anglija ir Amerika, bak! net visas svietas, interesavosi bėgiu Kipling'o ligos, kad jis susirgo New-Yorke uždegimu plauczių. Kad supažindinti jį su lietuviszka skaitan- czia visuomene, paduodame czia vie- ną jo pasakaitę, kurią išzēmėme iš serijos apysakėlių, „Jungle Book“.]

Apsakysiu jums istoriją didelio karo, kurį Riki-tiki-tavi turėjo mandamame kambariye didelių namų Segaulės kariszkoje stacijoje. Dar- zi, kriaucziukas *), jam padėjo, o Czuczundra, mondžuru **), kuri nie- kados nepataiko pėrlysti per grindis, bet vis landžioja aplink namus pasie- niais, davė patarimą; bet tikrą kovą atliko pats Riki-tiki-tavi.

*) Kriaucziukas, ang. tailor-bird, lot. sutoria, pauksztelis iš žvirblių veislės; gy- vena Indijoje ir ant paszalinių salų. Atsi- žymi jis stebėtinu gabumu sunerti medžio lapus, iš kurių daro savo lizdus. Nuo to likosi pramintas sutoria — kriaucziukas.

**) Mondžuru (Sorex Indicus) — žvė- relis iš veislės žiurių.

Buvo jis monguzas *) ir iszrodė kaip katė ant plaukų ir uodegos, bet jeigu kas butu prisiziūrėjęs jo gal- vai ir paprocziams, butu pasakęs, kad tai žebanksztis. Jo akys ir galelis visados krutanczio snukelio iszrodė kaip guozdikai. Galėjo jis kasytis, kur tik norėjo, su priesa- kinēm ar užpakalinēm kojom — vis- tiek; galėjo teipgi pasziaushti savo uodegą teip, kad ji iszrodė, kaip szepetys, kuriuo szveiczia bonkas, o jo kariszkas riksmas, kad bėgiojo po augsztą žolę, buvo: R i k - t i k - t i k k i - t i k k i - t e z k !

*) Mongoose (Herpestes griseus) la- bai naudingas žvėrelis sziltuose krasztuse: yra iš giminės žebankszczių.

Vieną dieną užėjo didis lietus; vaiko apykakle, pauostė jam ausį ir vanduo kilo griovyje ir iszplovė jį iš urvo, kuriame gyveno su savo tėvu ir motina. Vanduo pradėjo jį mētyti ir daužyti, bet jis neprigērė. Pamatęs pliuduruojancią velėnėlę, prikišo prie jos ir laikėsi jos, kol neapsvaigo. Atsigavęs pasijuto begalis viduryje tako, sode, tik labai sudaužintas ir nuvargintas. Saulė kaitino, o mažas vaikialis, stovįs prie jo, sakė:

— Radau negyvą monguzą. Palaidokim jį.

— Ne, — atsakė motina — geriausia inkim ir iszdžiovinkim. Gal but jis dar gyvas.

Jis paėmė jį į vidų. Ten didelis vyras pacziupinėjo jį ir pasakė, kad jis ne padvėsęs, tik pusiau uždusęs. Jie tada suvyniojo jį į kaldrą, kad susziltu, ir jis atidarė akis ir su-prunk-ztė.

— Dabar, — tarė didelis vyras (buvo jis anglas, ką tik parsikraustęs į szituos namus) — jo nebaidykite; pažiūrėsime paskui, ką jis mums gero padarys.

Nėra sunkesnio daigto ant svieto, kaip pabaidyti monguzą, nes jis pilnas yra žingeidumo, nuo nosies iki uodegai. Motto visos monguzų veislės yra: „Bėgiok ir jieszkok“, o Riki-tiki buvo tikras monguzas. Jis dirstelėjo ant kaldros ir pažinęs, kad jos negalima ēsti, apibėgo aplink stalą, atsisėdo, suglaudė plaukus, pasikasė ir užszoko ant vaiko peties.

— Nebijok nieko, Taduk! — tarė tėvas. — Tokiu budu jis daro pažintį.

Ai-ai! Jis kutelioja man po smakru — tarė Tadukas.

Riki-tiki pažiūrėjo, kas yra po

nulipo ant grindų. Ten atsisėdo ir pradėjo trinti nosį.

— Dieve mano! -- atsiliepė Taduko motina — ir tai laukinis žvėris! Man rodosi, kad jis toks jautrus delto, kad apsiėjome su juo taip gerai.

— Visi monguzai tokie, kaip szitas — atsakė vyras. — Jeigu Tadukas nekels jo už uodegos arba nemėgins uždaryti į gardelį, jis bėgios aplink namus per visą dieną. Duokit jam pašti ką norint.

Jie davė jam kąnelį žalios mėsos. Riki-tiki mėgo ją begalo ir suėdęs iszėjo ant velandos ir, atsisėdęs ant saulės, paputė plaukus, kad iszdžiutu iki skuros. Neužilgo pasijuto geriau.

— Czia, aplink szituos namus, galima pamatyti daugiau dalykų, nekaip matė visą mano šeimyną per visą savo gyvenimą — tarė jis pats sau. — Žinoma, aš pasiliksiu ir pamatysiu.

Visą dieną jis landžiojo po namus, vos tik neprigērė maudykloje, įkieszo nosį į ataramentą ir nusidegino ją į galą didelio vyro cigaro, nes buvo užlipęs ant vyro kelių pažiūrėti, kaip jis raszo. Vakare įbėgo į Taduko kambarėlį daboti, kaip dega liampa, o kad Tadukas atsigulė, užlipo ir jis ant lovos; bet jis buvo neramus gulėtojas, nes per visą naktį girdėjo szlamėjimus ir bėginėjo tuoju pažiūrėti, isz kur jie yra. Ant galo Taduko tėvas ir motina atėjo atsisveikinti su savo vaiku, ir rado Riki-tiki ant pagalvio.

— Man tas nepatinka, — tarė motina -- jis gali įkasti vaiką.

— Jis to nedarys — atsiliepė tėvas. — Tadukas yra saugesnis su tuo žvėreliu, nekaip su dideliu szu-

nimi, kurs jį dabotu. Jeigu gyvatė atszliaužtu dabar sziczion...

Bet Taduko motina nė mislyti nenorėjo apie tokius baisius daigtus.

Ant rytojaus anksti Riki-tiki iszjojo ant Taduko peties ant verandos prie pusryčių. Czia suėdęs keletą bananų ir vyrintų kiau-zinių, pradėjo szokinėti jiems ant kelių, nes kiekvienas gerai iszaugintas monguzas tikisi visodos pasilikti naminiu monguzu, kur gali bėgioti po kambarius, o Riki-tiki'o motina, kuri kadaisiai gyveno namuose generolo, Segaulėje, buvo sakiusi Riki'ui, ką turi daryti, jeigu susitiks su baltu žmogum.

Paskui Riki-tiki iszėjo į sodą pasidairyti. Buvo tai didelis sodas, pusiau iszdirbtas, kuriame augo krumai teip dideli, kaip vasariniai nameliai; citrininiai ir apelsiniai medžiai, kliombai bambusų ir taukinės augštos žolės.

Pamatęs tai Riki-tiki apsilaižė.

— Czia tai bent vieta medžioti — tarė ir pasziauszę uodegą, kaip šepetį.

Paskui jis vėl pradėjo bėgioti po sodą, uostydamas czia ir ten, kol neiszgirdo gailaus balso erszkėčių krumuose.

Buvo tai Darzi, kriaucziukas *), ir jo patelė. Juodu turėjo pasidarę dailų lizdą isz dviejų lapų, kuriuos sutraukė į kruvą ir susiuvo krasztus siulelin, o vidurį iszklojo medvilnėmis ir minksztais pukais. Lizdas siubavo isz vienos į kitą pusę, o juodu sėdėjo ant szakos ir verkė.

— Kas pasidarė? — paklausė Riki-tiki.

— Esava nelaimingi — atsakė Darzi. — Vienas mūsų vaikelių iszpuo-

*) Sutoria — tailor-bird.

lė vakar isz lizdo, ir Nag suėdė jį.

— Hm! — užtėmijo Riki-tiki — tai labai liudna... bet asz kątik sziczion atėjau. Kas tas yra Nag?

Darzi su patele įlindo į lizdą, nieko neatsakydami, nes isz tankios žolės ties krumo szakėmis iszėjo duslus sznypsztimas — baisus szaltas balsas, nuo kurio Rikki-tiki atszoko atgal ant dviejų pėdų. Tada colis po coliu pradėjo keltis galva ir iszsiskėtęs kuodas Nag'o, didelės juodos kobros *), kuri buvo kokių penkių pėdų ilgio. Pasikėlusi augštin ant triaczdalio savo kuno, ji pradėjo svyruoti į szalis, teip lygiai kaip siubuoja pariena, vėjo papusta, o tuo pacziu tarpu žiurėjo į Riki-tiki-tavi tomis piktomis gyvatės akimis, ką niekados nesimaino ir neiszduoda, apie ką gyvatė mąsto.

— Kas yra Nag? — tarė ji. — A s z esu Nag. Didis dievaitis Brama padėjo ženklą ant visos mūsų giminės, kad pirma kobra iszskėtė savo kuodą, norėdma uždengti miegantį Bramą nuo saulės. Pažiūrėk ir iszsigąsk!

Ji praskėtė kuodą daugiau ne kaip paprastai, ir Riki-tiki pamatė ženklą užpakalije, kurs iszrodė lyginai, kaip krasztas akies. Per minutes laiką jis buvo iszsigandęs, bet monguzai niekados neasti iszsigan-dę ilgai. Nors Riki-tiki niekados nebuvo matęs gyvos kobros, vienog nekartą jo motina parsineszdovo negyvas, kurios jam buvo labai ska-

*) Kobra --- nuodingiausias slankis Indijoje; nuo jo įkandimo mirszta į 200,000 žmonių kasmet. Ant galvos turi ji kuodą, kurs iszsiskėtęs iszrodo kaip akis, ir delto kobra vadinama yra teipgi akine gyvate. Pithon yra didesnis ir stipresnis, bet ne-nuodingas.

nie: beto jis žinojo, kad visų suaugusių monguzų užsiėmimas yra — jį per augsztai, ir lizdas po senovei musztis su gyvatėmis ir ēsti jas. Nag žinojo tą irgi ir delto gilumoje savo szaltos szindies buvo teippat iszsigandęs.

— Gerai — atakē Riki-tiki, sziausdamas uodegą, — ženklai ar ne ženklai, man vi-tiek, bet ar tu misliji, kad yra gerai ēsti paukszeziukus, iszj uolusius isz lizdo?

Nag užsimislijo ir žiurėjo į žolę užpakalije Rikt-tiki'o. Ji žinojo, kad monguzas, tai smertis angseziau ar vėliau jei ir jos szejmynai ir delto norėjo atsikratyti Riki-tiki'o. Ji nuleido truputį galvą ir pasvyro ant vieno szono.

— Pasikalbėkiva — tarė. — Tu ēdi kiauszinis. Delko asz negaliu ēsti paukszeziukų?

— Užpakalije! Žiurėk į užpakali! — suriko Darzi.

Riki-tiki negaiszo. Jis paszoko augsztai, teip augsztai, kaip tik įstengė, o toje paczioje valandoje, jau po jo apaczia, praužė Nagaina, Nag'o pikta pati. Jam sznekant, ji atszliaužė isz užpakalio, kad padaryti jam galą; bet nepataikius, nuožmiai susznypsztė. Jis nupuolė ant jos užpakalio ir jeigu butu buvęs senas monguzas, butu žinojęs, kad tada buvo laikas nusukti jai sprandą vienu įkandimu; bet jis bijojosi, kad kobra neužmusztu jį smugiu savo uodegos. Vienog, isztiesų jis įkandė, bet nedaug, tik truputį, ir tuo jau atszoko toli nuo krutanczios uodegos, palikdamas Nagainą sudras-kinta ir pikta.

— Netikęs, netikęs Darzi! — isztarė Nag, stiebdamasi teip augsztai, kaip tik galėjo, prie lizdo ant ersz-

kēczių kero; bet Darzi buvo suvijęs jį per augsztai, ir lizdas po senovei sinbavo isz vieno szono į kitą.

Riki-tiki pajuto, kad jo akys darosi raudonos ir karsztos (kad monguzo akys parausta, jis yra piktas); jis atsisėdo ant užpakalinių kojų, kaip mažas Kangaru, ir pradėjo darytis aplinkui, kalindamas dantimis isz piktumo. Bet Nag ir Nagaina jau buvo prapuolę žolėje. Kad gyvatei nenusiseka įkasti, ji nieko nesako ir neduoda jokio ženklo, isz kurio galima butu pažinti, ką ji mislija paskiau daryti. Riki-tiki nenorėjo jų jieszkoti, nes nebuvo tikras, ar galės duoti rodą dviem gyvatem ant syk. Nubėgo ant tako, iszpilto žvirgždais, ties namais ir atsisėdo, kad pamislyti. Buvo tai jam svarbus dalykas.

Kas skaito senas knigas naturalizkos istorijos, gal užtėmyti, jog jos raszo, buk kad monguzas peszasi su gyvate ir esti įkastas, bėga tuojaus jieszkoti tam tikros žolės, kuri jį iszgydo. Tai yra netiesa. Pergalė priguli nuo greitumo akių ir greitumo kojų; stoja czia gyvatės įkandimas priesz monguzo szuolį, o kad jokia akis negali suėkti judėjimų gyvatės galvos, kada ji kanda, pasirodo, kad monguzo vikrumas yra daugiau stebėtinas, nekaip magiszka žolė. Riki-tiki žinojo, kad jis yra dar jaunas monguzas, ir tas žinojimas saldino jo duszią, nes, pamislykite, pataikė pabėgti nuo įkandimo isz užpakalio! Pradėjo jis užsitikėti pats sau ir pustis, ir delto nėra ko stebėtis, kad iszsitiesė, kaip katė, kuri nori kad ją glostytu, pamatęs ateinantį Taduką.

Bet kaip tik Tadukas pasilenkė,

norēdamas paimti jį ant savo rankų, kasžinkas pasijudino dulkėse ir plonas balsas prasznaždėjo:

— Apsisaugok. Asz smertis!

Buvo tai Karait, apdulkėjusi ruda gyvataitė, ką guli ant dulkių, laukdama aukos. Jos įkandimas yra teip pavojingas, kaip ir kobros. Bet ji yra teip maža, kad niekas jos nemato, ir delto ji daugiaus daro blėdies žmonėms.

Riki-tiki'o akys pasidarė vėl raudonos; jis szoko pri Karait'o tuo ypatingu svyruojancziu szuolin, kurį jis paveldėjo nuo savo tėvų. Szokinėjimas monguzo yra labai juokingas, bet jo žingsniai yra užlaikomi tokioje lygsvaroje, kad jis gali szokti į kokią nori pusę, kas, žinoma, stato jį daug augščiau kovoje su žalcziu. Kad Riki-tiki butu nors žinojęs, kad jis daro dang pavojingesnį daigtą už kovą su Nag'u, nes Karait yra teip mažas ir gali vyniotis teip greitai, kad nepagautas už kaklo arti galvos galėjo lengvai įkasti Riki į akį arba lupas! Bet Riki nežinojo; jo akys buvo raudonos, ir jis pradėjo szokinėti ir svyruoti į visas puses, jieszkodamas geros vietos, kur galėtų įkibti. Karait metėsi ant jo; Riki atszoko į szoną ir rengėsi striktelti, bet maža dulkėta pilka galvutė jau taikė jam į petį, teip kad Riki'ui prisiėjo duoti szuolį per Karat'ą, kurio galvutė jau vijosi jį...

Tadą Tadukas ėmė szaukti:

— Oi, žiurėkit! Monguzas nori užmuszti gyvatę!

Riki-tiki'o ausis pasiekė motinos riksmas. Iszbėgo isz namų tėvas su lazda, bet tuo tarpu Karait smuktelėjo per toli, Riki-tiki striktelėjo, užszoko jam ant sprando, isztiesė gal-

vą kaip galėdamas kuotoliausia, įkando į kaklą ir nusirito szalin. Tas įkandimas atėmė valdžią Karait'ui. Riki-tiki rengėsi jau suėsti jį pradedant nuo uodegos, pagal paprotį savo giminės, bet atsiminė, kad prisiėdimas daro monguzą nerangiu ir kad, jeigu nori buti stipriu ir greitu, turi užlaikyti savę laibu.

Jis nuskėtriojo po keru ir pradėjo maudytis smilties, o tuo tarpu Taduko tėvas muszė negyvą Karait'ą.

— Kas isz to? — mislijo sau Riki-tiki. — Asz pabaigiau su juo.

Tada Taduko motina iszėmė jį isz smilties, pradėjo glostyti, tvirtindama, kad jis iszgelbėjo Taduką nuo smerties, tėvas pavadino jį apyeizda, o Tadukas žiurėjo ant jo iszsigandęs. Riki-tiki'ui tas viskas iszrodė juokinga ir delto buvo linksmas.

Vakare prie vakarienės jis, vaiksčiodamas po stalą terp vyno stiklelių, galėjo persiėsti visokiais daigtais, bet jam negalėjo iszeiti isz galvos Nag ir Nagaina ir, nors jam buvo meilus glostymai ir glamonėjimai ir gerai sėdėti ant Taduko peties, vienog jo akys karts nuo karto darėsi raudonos ir jis keletą sykių buvo pradėjęs savo ilgą kariszką dainą: R i k t i k t i t i k i t e z k!

Tadukas nusineszė jį su savimi į lovą ir paguldė po savo smakru. Riki-tiki nekando ir nedrėskė, nes buvo gerai iszaugintas, bet kaip tik Tadukas užmigo, jis pagal paprotį pradėjo landžioti po visus namus ir tamsumoje užėjo ant Czuczundros einanczios pasieniu. Czuczundra tai mažas nususeęs žvėrelis. Per visas naktis jis baladojasi ir griaužinėja sienas, norėdamas įlysti į kambario vidų, bet niekados neįlenda.

— Nemuszk manę: — tarė Czuczundra beveik verkdamą. — Riki-tiki, nemuszk manę.

— Ar tu misliji, kad užmuscėjas gyvasčių užmusza mondžurus? — paklausė Riki-tiki rusčiai.

— Gyvatės užmusza tuos, ką jas užmuscinėja — atsiliepė Czuczundra dar liudniau. — Kaipgi asz galiu buti tikra, kad Nag nepaims manę vietoje tavę kokią tamsią naktį?

— Nesibijok! — pra-įjuokė Riki-tiki. — Nag gyvena darže, o asz žinau, kad tu ten nevaikscioji.

— Mano pusseserė Czua, (žiurkė), sakė man... — pradėjo Czuczundra ir su-tojo.

— Ką tau sakė?

— Tss! Nag yra visur, Riki tiki. Reikėjo pasznekėti su Czua darže.

— Asz nesznekėjau ir delto tu turi man pasakyti. Greičiau, Czuczundra, arba asz įkąsiu tavę!

Czuczundra atsitupė ir pasileido verkti ir verkė teip ilgai, kol aszaros nepradėjo birėti jai per snukutį.

— Asz labai pavargęs sutvėrimas — aimanavo ji. — Asz niekados nedrįstu įeiti į vidų kambario. Tss! man neiszpuola ką norint sakyti tau. Ar girdi, Riki tiki?

Riki-tiki pastatė ausis. Namuose buvo tylu-tylu, bet jam nusigirdo szlamėjimas, teip silpnas, lyg vapsva vaiksciotu po lango stiklą. Buvo tai beabejonės gyvatės szliaužimas per plytas.

— Tai Nag arba Nagaina — pamislijo jis. — Szliaužia dabar į maudamąją per skylę. Czuczundra turi tiesą: man reikėjo pasznekėti su Czua.

Jis įlindo į Taduko mandamąją, bet tenai nieko neradęs įsigavo į Ta-

duko motinos mandamąją. Apaczioje isz sienos buvo iszimta viena plyta vandeniui isz maudyklos iszleisti. Riki-tiki užszoko ant lentynos, atsitupė ir iszgirdo sznabždėjimą Nag'o ir Nagainos lauke ant mėsienos.

— Kad namuose niekas negyvens — kalbėjo Nagaina savo vyrui, — jis turės pasitraukti, o tada visas sodas vėl mums prigulės. Lysk pamaži ir atsimink, kad didelį vyrą, kurs užmuscė Karait'ą, reikia pirmutinį įkasti. Kad tai padarysi, iszeik ir pasakyk man, o tada abudu medžiosime ant Riki-tiki'o.

— Bet kas naudos bus isz to, jeigu užmuscime žmones? — atsiliepė Nag.

— Didelė bus nauda. Kad namuose negyveno žmonės, sode nebuvo jokio monguzo, ar atsimeni? Kad vėl namuose niekas negyvens, tu ir asz busime sodo karalius ir karalienė; o dar atsimink, kad gal ryto mūsų kiauszinėliai ant melionų lysės prasilups, o tadą reikalausime vietas ir mūsų vaikams.

— Nemislijau apie tai — tarė Nag. — Asz į-zliaužsiu, bet man rodosi, nereiks mums medžioti ant Riki-tiki'o. Asz užmusciau didelį vyrą ir jo moterį, ir vaiką, jeigu galėsiu, paskui iszlysiu atgal ramiai. Tadą namai bus tuszti ir Riki-tiki turės iszsikraustyti.

Girdėdamas tai Riki-tiki pradėjo drebėti isz piktumo ir neapykantos. Per skylę tuotarpu įlindo galva Nag'o, o paskui penkios pėdos jo kuno. Riki-tiki, nors buvo piktas, iszsigando vienog ilgumo didelės kobros. Nag susirietė, pakėlė galvą ir apsidairė po tamsią maudamąją. Riki užtėmyjo jo žybanczias akis

(Dar neviskas.)

GRAŽINA

Lietuviszka apysaka.

Parašė Adomas Mickevvyčius.

Vertė Fr. Jonas.

— Tąsa. —

— Žinomi, sako, linkiai vyro budo:
Jis rodų niekad padonų neklausia
Ir, jei galvoj jo koks mieris pabudo,
Piktas ar ger's, — pildo jį kuoveikiausia,
Viską tuoj daro, ką sumislint spėja,
Bet jeigu upai piktumų atėję
Krutinėj audrą per smarkią pakeltu,
Jeigu jaunystės sparnais pasikeltu
Šalin svajonių, tokiuose dalykuos'
Reik jį apleist, kad apmislymai tykus
Protą prašviestu, karščius prigesitu
Ir rustaus veido ukus prablaivytu.

— Ne, poniut', aš nelaikau tą jo šneką
Už žodžius karščio, ką iš lupų teka,
Už mislis jaunas, po kratinį tirštą
Norų ankstybų ką maišos' ir kyla,
Ką neigu duma iškilę išdyla,
Kurinos galva ir širdis tuoj užmiršta;
Tos žodžių kibikštys, tas mislių dumas
Rodė, jog dvasioje gaisras kils umas.

Nesyk' mislis jis man savo išdėjo
Laimėj, nelaimėj, bet nė vieną kartą
Teip giliai širdį nerodė atvetą,
Teip atvirai niekada nekalbėjo.
Atmainyt sunku, tur' but padaryta
Tai, ką prisakė, o jau prisakyta,
Šerti žirgus, kareivius pilin šaukti
Ir pasirengus jo išeinat laukti.

— Ką girdžiu, ponas?... ne, kol n'ivyko,
Baigt nedaleisiu jam szito dalyko,
Kad paskui kalbos, paleistos į tolį,
Plėstu žinias, del Gražinos vainiko
Brolis kaip ginklą pakėlė prieš brolių,

Jo laimēj galvā, ar savo paliko!
Žodžiais liudnais jojo širdi užgausiu,
O nors per nakt reiktu melsti, budėti,
Nors reiktu viso matyti, girdėti,
Labui tėvynės viską paukausiu;
Eisin pas jį, kol laikas, prieš dieną
Rasi da gerą sulauksi naujieną.

Skyrės' tada; kunigaikštienė rumo
Slaptomis vietom's nuėjo pas patį,
Rinvitas per kiemą ėjo į tą patį
Daigtą, pas poną. Viliot's žingeidumo,
O eit-į vidų drasos neturėdam's,
Iš kito šono prie buto priėjo,
Ausį taisydams, per plyšį žiūrėdas,
Kas viduj dėsīs, žinoti norėjo.

Ilgai netrukus, sujudo pakeltas
Raktas prie priešinių durų, šešėlis
Šmėžtelė' priešais ties durimis baltas.
— Kas ten? sušuko pon's, galvą pakėlęs,
— Kas? aš, išgirdo atsakymą lėtą.
O norint ilgai potam da kalbėta,
Nor Rinvit's klauso, norint ausį taiso,
Posmų neaiškios kalbos nesupaiso;
Spandžias' artyn vis, suprast aiškiaus gei-
(džia,
Tuštumos vietų ir sienos neleidžia.

Bėgij kalba, ką karštai taip užs'ēmė,
Tyko tolydžio, ponia tik kalbėjo
Nuolankiai, saldžiai, potam pon's pradėjo,
Bet tuoj nutilo ir jukties' net ėmė...
Da ponia meldė... ant galo, aplieta
Ašarom's, puola prie jo, apkabina
Kojas — verksmu graudumi pačio kieta
Širdį suminkštint, sujudint mėgina;
Tad' vėl abudu karščiaus, smarkiaus byla;
Kalba, kol viskas aplink nenutyla.

Tyka. Vėl smėztelia drapanos baltos,
Vėl girdėt durys sugirgžda pravertos...
Stoja Rinvitas, bet sunku atmīti,
Katroji pusė katrą apgalėjo:
Gražiina butą apleido, išėjo,

O Lietavor's gula vėl ir matyti,
Kad tylą jį netruks užmiegdyti.

Rinvit's truputį prie durų stovėjęs,
Misl'ą, ką veikti, ko tvertis, kur eiti?..
Teip bedumodams, ant kiemo išėjęs,
Ties ponios durin's pamatė tarnaitį --
Germų, su vokiečiais tas bu'o kalbėjęs,
Klauso atydziai, nors priešingas vėjas
Pykin' ir čion žingeidumą jo godų,
Vienusyk germus ant vartų parodo;
Skaudžiai užgaut tuom turėjo kryžioką:
Puola prie žirgo, ant balno užsoka
-- Tuoju, taria, kardą apgniauzdamas saujo',
Tuo, duodu žodį, šlovė teip užgauta,
Jei siuntinys tik nebuč', sriove kraujo
Tavo stalmeldiško but apiplauta.
Ant siuntinystės beveik praėj' mano
Visas gyvatas, nors tankiai viešėjau
Ciecorių rumuos', butuos' Vatikano,
Šitokios gėdos niekur neregėjan.
Po dangum grynų per nakt' laukti ryto,
But prasto tarno už vartų išvytu?..
Kvietėtės, prašėt, kad galę patremti
Vytauto, bet jūsų mieriai nelemti
Vietoje Vytautui mums rengė grabą,
Ne, jau pažinom jus mislį nelabą,
Mieri supratom, tegul dabar dando
Vytaut's šį kardą atmušt nuo jus' sprando.

-- Tai kunigaikščiui daneškie, norėtu,
Da atkartosiu žodžius šiuos jam kartą,
Nors šimtą karų, -- vienaip jie skambėtu,
Nes kalboj ricieriaus sykį kas tarta,
Kaip maldoje net'simaino vien's žodis,
Lupos ką taria, ranka tai darodys,
Duobę, kurią po mus' kojomis kasėt,
Tuoju ant savųjų užgriuvusią rasit!
Tikrįdams tai kardu krestelėj draučiai,
Kresteldams riktelėj: „paskui vergučiai”!

Sustoj' pajoję, bet ilgai n' užtruko,
Nieko n' išgirdę į lauką pasuko,
Kartas nuo karto tik ginklas sumirga,
Kartas nuo karto tik patkavos žirgo

Suskamba, kartais girdēt žirgai žvengia,
Jie vis kas sykis tolyn matyt veikia,
Miškas paskui juos ir kalnas uždengia.

-- Jokit laimingai! stovėdams; ištyko
Tarė Rinvit's juos akim's palydėjęs:
Viskas kaip sapnas po nakčiai pranyko,
Dėkui tau poniut', kas butu tikėjęs,
Kad pon's, ką rustu teip buvo išrodęs,
Atsimainytu, teip greitai atširstu?
O čion, Gražinos viens kits meilus žodis,
Nei saulė, veik ant dangaus pasirodys,
Ukaną miglų, mislis rustas skirsto;
Nėr, išties, dyvo! užmiršęs jaunystą,
Nuomonėj meilės sen's tankiai paklysta.

Teip viens sau kalba ir galvą pakėlęs
Žiuri į langą, pirmiaus žiburėlis
Apšvietė jį, dabar tamsa dengia;
Vėl grįžta ruman, ant trepų užžengia,
Ar kunigaikštis nenorės pašaukti?
Laukė, stovėjo, nubodus gi laukti,
Pr'ėjo prie durių: ausia tirt mėgina,
O naktis poną sunkiau vis migdina.

-- Kaip, taria, viskas stebėtinai klojas'?
Skubintis liepė, kaip šitoj adyno'
Mus iš Naupilės išvesti ketino
Vakar, da'r miega. Komtur's, pageidautų
Vokiečių vadas, gagelbon atjojęs
Laukia, kad dėką, atsakymą gautu,
Tą kunigaikštienė liepia išvyti...
Kiek vakrykščia kalba numanyti
Davė, nors retą girdėjau tik žodį,
Bet ką girdėjau, vikas aiškiai rodė,
Kad jį siuntinius vakar išvarė
Nežinant viešpačiui; žingsnį padarė
Drąsų, vienog šitą kartą, bijausi,
Ar ne per daug spėkoms savo jau tiki,
Nes drąsus siekis, geidimas, nesykį
Mus pakoroja plėga kuosmarkiausia.

Tai taręs, mato ponios siųstą tarną, --
Kunigaikštiknė pas savę jį šaukė.
Skubinas, bėga į kairįjį sparną

Rumo, tenais jį tarnaitė patiko,
Ten Gražina ir pati jojo laukė,
O kad kalbėt, del svarbumo dalyko,
Kambaryj juodu du vienu tik liko.

-- Liudnos naujienos! Gražina kalbėjo,
Nors abejonei nereik' pasiduoti,
Ką vakar laimė suteikt pavydėjo,
Gal su palukais rytoj atiduoti;
Kęskim ir laukim, ant kiek tik galėsime,
Paslaptij stengsimės viską laikyti,
Su siuntiniais sutarimą daryti
Ant kito kart', ant toliaus atidėsime,
Kad Lietavo's staiga nepažadētu
Jiems — ko pačiam paskiaus gailaut reikė-
(tu.

Tu nebijok, ką mes manom' daryti,
Viešpačio mieriams didei neužvodys:
Jei tiktai noras, jei reikal's parodys,
Vėl gal iš naujo viską atmainyti;
Šiądien į Lidą keliauti žadėjo,
Jus vest ketino, bet kaip tam tikėti?
Tik ką pargrįžti iš teip tolo spėjo,
Tik ką spėj' šarvus ir ginklų padėti,
Norint dvasia kilt augštyn kasskart geistu,
Kuną pailsusį spėkos apleistu.

-- Poniut', jau visos nodiejos pražuvo:
Kada kareiviai suėj suvadyti,
Kviesti Kryžiokai pagebon pribuvo,
Norom's, nenorom's, negal jų trukdyti.
Tai mąstis mano; jo reikia klausyti,
Kaip apie tai kunigaikštis kalbėjo?
Gražina taikėsi jam atsakyti,
Kaip štai prieš langą lauke sudundėjo
Patkavos žirgo, į vidų įėjo
Germus išgąsdintas, pranešdams žinią,
Jogei sargai, kurie lesti daboj
Kelį Lidinį, slapčia dažinojo,
Kad vokiečiai mus užpulti ketiną,
Kad jų vadai su broliais, sulukę,
Siuntinius savo, iš girios jau traukia,
Paskui juos knechtai su abazu sekė,
O da prieš dieną, kaip pat's sargai sakė

Ir kaip Kryžiokų vergai išpažino,
Miestą aplenkę imt' pilį ketino.

Taigi Rinvitas tuojaus kuogreičiausiai
Viešpatį keldam's rodos tegul klausia,
Ar nuo jų gintiesi muruose liksim',
Ar drąsiai priešą ant lauko patiksim'?
Sargas. ką susekė juosius, pirmiausiai
Raitelius, sako, užpulti vertėtu;
Kol knechtai jiems su pagelba prispėtu,
Girioj', iš šono slpta priselinę,
Raitiemsiems Broliams kaktas sudaužysim',
O paskui žirgais pėsčiuosius sumynę,
Veislę gyvačių suvis išnaikysim.
N'išpasakytai didei žinia šita
Užgav' Gražiną, užgau ir Rinvitą.

— Kur siuntiniai, klausia ji, ir matyti
Atsakos laukt' nor', bet Germus tylėdamas
Stov' tik ir bangiai į jąą veizdėdam's,
Geidžia iš veido mislis išskaityti.

— Ką girdžiu, taria, kur siuntiniai klausi
Voksečių dingo?.. teikis atsiminti,
Kaip, vardan pono, pati kuogreičiausiai
Pilį apleist jiems liepei prisakyti.

— Teip, jiji tarė, išblyško, pabalo,
Išgastis veidus kaip sėte apsėjo;
Maušė mislis, žodžius painioj, ant galo
Atmenu, taria, bet kaip tai galėjo
Stotis? — paliept ir ne'tmint apie nieką?..
Bėgu pas patį... o ne... tiktai vienas,
Vienas tik kelias jau man pasilieka...
Nor eit,.. sustoj, ir primerkus blakstienas,
Vėl misl'ia sunkiai — užmanymai gilus
Jos veide rodės': nušvito, uždviso;
Bet pasikėlė tuoj vėl ir iškilus
Apgulė šį kart ant veido jau viso;
Mieris, prieš valandą gimęs, priėjo,
Tik jį pradėt ir išpildyt reikėjo.

(Toliaus bus).

Balsai iš Tėvynės.

Rinkime Dainas.

Ar senovės lietuviai turėjo rąstą? Klausymą tą da iki szio laik mokslineziai neiszriszo. Labai gali buti, kad mus proseniai vartojo „runas“, senoviszkas visoj sziaurėj žinomas literas. Kadangi vienog runiszku mus rąstų veik jokių neužsiliko, arba užsiliko tiek, kad jie neturi jokios pozityviszkos vertės, todėl praktiszka del mus bus vis tiek, kaip mes tą klausymą iszriszime. Užsiliko rąstų mažai, isz to matyt, kad jie suvis menkai buvo vartojami. Pažinojo senovėj rąszymo būdą greičiausia tik stabmeldiszki kunigai, kurie jį ir placziai nevartojo, kiba tik del savo kunigiszku paslapezių, del burtų, labai retai del užrąszymo kokių svarbesnių patėmijimų. Pas senovės lietuvius, kaip lygiai ir pas kitas gentes, ant to pat kultūros laipsnio stoviaczias, nebuvo madoj, arba geriaus sakysim žinioj, rąszyti. Jie vartojo kitokį būdą iszreiszkimui savo mislių, minėtinai poeziją, dainą, giesmę ir pasaką.

Jeigu sykį suprastume, kad mums, norimtiems pažinti istoriją, neprivalo daug rupintis apie tai, kad žinotume visas litanijas vardų senovės karalių, vadų, bajorų, kad, tyrinėjant mitologiją, žinotume visus vardus žinaganų, dievų ir dievių, kaip juos kiekvieniame amžije ir kiekvienoj

provincijoje vadino; tik eina apie tai kad turėtume tikrą paveikslą mus prosenių gyvenimo, pažintume jų būdą, papročius, jų abelnas tikėjimiszkas pažvalgas, jausmus, abelnus jų prietikius sususiedais, — kitokių kronikų ir kitokių rąstiszku liekanų, ypatingai kad jų surasti negalime, ba neturime, nereik, užteks surinkti pasakas ir senoviszkas dainas! Kiekviena pasaka, tai yra atskyrus mitologiszkas arba istoriszkas straipsnis, atskyri kniga. Kiekviena daina, tai atskyrus rąpsodas, atskyri perla mus augsztai poetiszkos senoviszkos literatūros! Jeigu mūsų dainos neturėtu jokios istoriszkos ir mitologiszkos vertės, tai turi vertę poetiszką. Be pasigyrimo galime sakyti, kad tokiais poetizkais palyginimais, tokiais paveikslais, tokiu lagadnumu ir moralizskumu, kaip yra mūsų dainose, retai kuri poezija gali pasigirti.

O reikia pripažinti, laikui begant, kaip visa mūsų senovė nyksta, taip nyksta dainos ir pasakos. Metas į metą senaijai genkartei mirsztant, mirszta, nyksta ir mažinasi mus senoviszka poezija. Terp lietuvių milnizskai platinasi rąstas, kurs užima vietą senoviszku pasaką, kurias žmonės seka machinalizskai, tan-

kiausiai nesuprasdami jų prasmės; jaunoji gentkartė dainuoja naujas dainas, kurios, nors neturi tiek poezijos, kiek senosios, bet labiausiai yra pritaikintos prie šiųdieninės dvasios ir reikalų.

Ar mes daleisime, kad ta brangi mūsų senoviszka literatura išnyktu neužrašyta? Ar lauksime, kad svietintaučiai už mus tą darbą atliktų? Turime, teisybė, didelį rankių dainų kun. Juszkevycziaus, turime kelis mažesnius mūsų dainų rankius šia ten išmėtytus, turime užrašyta keletą pasakų (svarbiausia mūsų pasakų knygą yra išduota neseniai Dro J. Basanavycziaus, Amerikoje prie „Dirvos“). Misiu, kad tai nėra nė trečia dalis dainų ir pasakų, kurias moka mus dainiai ir pasakoriai. Tai gi reikia surinkti visas.

Dristu atsiszaukti į brolius lietuvius paragindamas, kad rinktumet tas mūsų brangias senovės liekanėles. Raszyti reikia teip, kaip žmonės gieda arba pasakoja ir tokioje tarmėje — guogiszkoje, žemaitiszkoje arba dūkiszkoje, kokioje dainos arba pasakos yra sudėtos, tada jos turės prigulincią vertę. Daugumas iš tautiečių, žinau, norėtų brangiai mus TEVYNEI kuom nors patarnauti, prie jos pakėlimo prisidėti, bet nežino kuom ir kaip. Čia mano paduotas užmanymas rodo kuom! Kiek kuris

suraszysite dainų ir pasakų, apsaugosite jas nuo išnykimo, tiek plytelių pridėsite prie atbudavojimo mūsų Tėvynės! Mokslo tam dalyke ir didelio nereikia, suraszykite, bile tik galima butu perskaityt. Tankiai mokanti raszyti jaunumėnė jau turi susirasziusi mažas dainų sansiuvėles, nė rinkti nereiks.

Asz užmaniau išduoti vien rankių dainų. Pirmiau norėčiau surinkti visas tas dainas, kurios yr' visokiuose rasztuose, laikraszcziuose išmėtytos, o nesiranda išdavime Juszkevyczio; toliau rinkti dainas da niekur nespaudintas. Tame tai darbe ir kviečiu brolius lietuvius, Europoje gyvenančius, į pagelbą. Darbas tas yra teip nekaltas, kad nė maskoliaus neprivolote bijoti. Tokie, kuriems neisztektu ant apmokėjimo paczto kasztų, galite siųsti suraszytas deineles nekljuodami ant koperto markių, asz pats paczto kasztus galėsiu apmokėti.

Pasakas teipgi galite prisųsti, tas asz pasirupinsiu perduoti mūsų pasakų rinkėjams.

Siųskite dainų ar pasakų, kas po kiek galite, kad ir po vieną, po dvi, ypacz jei numanot, kad da niekur nebuvo spaudintos.

Adresą ant kopertu parasykite tokį:

REV. J. ŽILINSKIS, PLYMOUTH, PA.

Dalis klausymo emigracijos.

Skandžiai baudžia maskolių valdžia lietuvius už skaitymą ir platinimą lietuviszkų knygų. Keli jauni kunigai, keli daktarai, studentai, išsėdėję ilgus mėnesius kalinių, išsidangino „ant posilenijų“ į Sziaurinę Maskoliją.

Czion man ateina, ant pirmo patėmijimo gal suvis nepatrijotiszka, mislis, kodel tie vyrai pasidavė toms kankynėms? Kodel nesprudo iš po maskoliaus nagų, daleiskim, kad ir į Ameriką? Pas amerikiečius būtų radę meilų priėmimą, duonos butu

nepritrūkē, bet užsidirbē, kaip visi isznyks, susilies su angliškų gai-
kiti emigrantai užlirb, o dėl tē-
vynės, turėdami liuosas rankas ir
liusą protą, būtų galėję padaryti
naudos daug daugiau, nei kad begy-
vendami po maskoliumi.

Tegul mano kaip kas nori apie
lietuviszkąją emigraciją, asz vis sa-
kia ir sakysiu, kad toj atnesza mu-
sų lietuviszkajai tautai neiszsakytą
naudą. Rodos, kaip ir per kokią
Visogalinczio Dievo apveizdą emi-
gracija sustiprėjo ypatingai tame
laike, kada dabar abi valdžios, ru-
siszkoji ir maskoliszkoji, pradėjo
Europoj lietuviszką persequoti.

Nekurie sako, lietuviai neturi
Amerikoj ateitės, laikui bebėgant,

valn, bet prie sziaudieninių prietikių
naudą, kurią toj emigracija mums at-
nesz, Lietuva neužmirsz ant amžių.
Taigi Amerikoj, reikiu apszviestų
lietuvių su pasiszventimu, kurie mo-
kētu iszmintingai dirbti dėl vejamos
isz Europos ydėjos lietuviszkos ir
nėvienas neprivalo nupeikti patrijo-
tiskumo tų tėvynainių, kurie, apleidę
Lietuvą, emigruotų į Ameriką. Isz-
ties, Amerikoj jie sziuose laikuose
yra naudingesni nei Lietuvoj, o drąsa
keliauti į Ameriką, su mislia kad
tarnauti lietuviszkos ydėjai, būtų
naujas mus inteligentų pasiszventi-
mas.

Tėvyniszka Kronika.

§ M a r i ' a m o l ē s, Vilkavisz-
kio, Naumiesczio ir Kalvarijos pa-
vietuose vėl pasirodė nauji atsiszau-
kimai „Broliai ir Sesers“, kurie be-
veik vienu laiku, isz nakties 22 d.
Geguzės mėnesio, buvo prilipdyti
pakelėse. Atsiszaukimų buvę pa-
cziuose miestelinose ir bažnytkie-
minose, po paczia policijos nosia.
Viso tą nakt iszlipdyta apie 3,000
pliakatų. Policija laksto kaip pa-
szėlusi, jieszkodama kaltinikų, bet
nieko negali susekti. Ant atsiszau-
kimų yra paveikslėlis, kaip žanda-
rai varo į kalėjimą lietuvis, už lie-
tuviszkas knygas.

§ J i e v a r o Valseciuje (Suv.
gub. maskoliszkoji valdžia antru
kart jau gundo žmones, kad statytu
mokslainę. Ant paskutinio vals-
czionių susirinkimo žmonės pasakė
ponams virszinikams, kad sutiks ant
pastatymo ir užlaikymo „iszkalos“,
jei jų vaikus mokintojas kasdieną

bent po vieną adyną mokins lietu-
viszka ant knygų, drukuotų lotynisz-
komis literomis. Atsakymas da ne-
parėjo.

§ P a d o v i n i o valsezius (Suv.
gub.) teipgi atsisakė statyti mokslai-
nę ir atsisakė paskirti pinigų isz
valseziaus kasos ant maskoliaus,
Puszkino, paminklo.

§ M a r i ' a m p o l ē j apsigy-
veno naujas advokatas lietuvis, Pet-
ras Kriaucziunas. P. Kriaucziunas
yra pabaigęs Peterburgo Dvasiszka
Akademiją, bet į kunigus nesiszven-
tino, tik pasiliko mokytojum prie
Mari'ampolės gimnazijos. Netekęs
vietos prie gimnazijos pasiliko
Plokscziuse sudžia, netekęs nė ten
vietos, pastojo advokatu, o isz Lie-
tuvos neina. Kad tai Lietuva turė-
tu daugiau tokių vyrų, sako „Uki-
nikas“.

§ S e i n ū v y s k u p y s t ē j e
politika užvesta prie nabaszniko vys-

kuo Wierzłowski, nepasiliauja, tik labiausiai tvirtinasi. Vyskupas Baranauckas — raszo „Ukinikas“, dalina kunigus į dvi dalis, kaip jis sako, litvomanus ir ne litvomanus ir tuos pirmutinius poszkiina į Mozuriją.

§ Seinų vyskupas, girdejojame, rupinasi apie pakėlimą religijos mokslo kaip augštesnės, teip ir pradlinėse mokslainės.

§ Ploksčių (Suv. gub.) valsezionys nutarė ant sueigos panaikinti ēsanciją karciziamą, o dvarponis Strumyla, rupinasi, kad karciziamą butu ir jam pelną nesztu.

§ Janavio (Suv. g.) valsezionys nutarė po bausme 25 rublių nepriminė ant savo laukų cigonų.

§ Nuo Mariampolės į Prienus (Suv. gub.) valdžia rengiasi vesti pliantą.

§ Žižmariuose, Vil. gub., paduoda „Ukiniko“ korespondentas, per isztisus 25 metus yra sakomi pamokslai bažnyčioje lenkiskai, nors parapija visa perdēm yra grynai lietuviszka.

§ Jėzne, ir aplinkinėse (Vil. gub.) vaikscizioją po kaimus baudiņikai ir baudžia tuos, kurie neleidžia savo vaikų į pravoslavnas iszkalas, nusztuopuodami po 15, 30 ir 45 kapekias. Ar tai yra prasimanymas valdžios ar tik sauvalė urėdņikų?

§ Raseinių aplinkinėse susitvėrė antra pieninikystės draugystė, po vardu „Byruta“, priguli apie 16 sąnarių pieninikų.

§ Vižoniecziiai (Kauno g.) gavo atsakymą ant pernai nusiųsto ant caro vardo praszymo, kad daleistu spaudinti lietuviszkas knigas lotyniszkomis literomis. Atsakymas yra toks: „ostavleno bez posliedst-

vij“, t. y. palikta be pasekmės.

§ Vižonų mokslainės mokintojas, maskolius Ostapovicz, norėjo iszduoti albumą puikesnių Kauno gubernės vietų, bažnyčių ir t. p., bet cenzura iszpildyti tą darbą neda-leido, užgynė.

§ Vilniaus okrugio direkcija iszsiuntinėjo mokintojams konfiden-ciāliszką cirkuliara, kad katalikų vaikus ne tik varu į cerkves nevarytu, bet kad ir nekviestu, kaip tai buvo nekuriė darę. Cirkuliara iszsaukė pasiprieszinimas kunigų, o ypatingai kun. Jurevycziaus Zarasuose.

§ Sziauliuose p. Vitkauc-kytę už užlaikymą paslaptos mokyklos valdžia nusztriuopavo ant 50 rublių, o tėvus po 10 rub. kiekvieną, kas paskiaus apkeista ant areszto, — p. Vitkauckytei 2 nedėlios, o vaikų tėvams po 3 paras.

§ Svėdasiuose (Zarasų par.) maskoliai atidengė paslaptą mokyklą su jos mokintoju p. P. Kaminskiu.

§ Truskavos valsezionys vienbalsiai atsisakė statyti savo miestelij „narodną ucziliszezią“.

§ In Lietuvą Maskvos „Gantos Tyrinėtojų Draugystė“ iszsiuntė savo sąnari Oną Misuną, kad isztirtu žemės pavirszių ir rinktu kolekcijas. Ji bus Lietuvoj iki pabaigai szių metų.

§ Vilniuje suresztavo valdžia vėl keleta darbinikų ir darbinikiu, pažvelgtų už socializmą, tris inteligentus kaipo jų vadovus.

§ Lietuviszka Sociāli-Demokratiszka partija iszdavė, vardan susiorganizavusių jau sociāli-demokratiszkų draugyszių Lietuvoj ir Kursze, atsiszaukimą į

Amerikos lietuvius, kad ir Amerikos lietuviai, kurie pritaria soci'alizmui, jungtusi su jais į vieną „Lietuviszką Soci'al-Demokratiszką Susivienijimą". Atsiszaukimas iszduotas Gegužies mėnesij 1899 m.

§ K r e t i n g o j (Kauno gub.) maskoliai nori taisyti cerkvę ir del to vietiniai uredinikiai užmauē rinkti pinigūs nuo gyventojų lietuvių. Terp kitko uždēją po 5 kap. ant paszpartų, iszduodamų del perėjimo į Prusus.

§ K a u n a s Žemaičių vyskupas paliejē di'cezijos kunigams rinkti aukas bažnyčiose ant baduojančių maskolių.

§ V i l n i a u s abiejose kliasiskose gimnazijose pabaigē mokslus 56 mokintiniai. Realiszkoj gi gimnazijoj 29 mokitiniai. Kiek terp jų yra lietuvių, nežinome.

§ K a u n o gubernatorius Suchodolski pasidavē į dimisiją. Nesutiko mat su Vilniaus general-gubernatoriumi. Pasakoja, Suchodolskis buvęs geras žmogus ir už tad maskoliam ant gubernatoriaus netiko. In Kauną ant gubernatoriaus ateina Rogowicz, pagalbinikas general-gub. Kijavo.

§ V e l i o u n o j (Kauna gub.) uždēta paczto stacija.

§ V i l n i u s sziaucziškas užvedimas siunczia savo iszdirbimus net į Braziliją.

§ L i e p o j a u s ir Romų geležinkelio linija perėjo szimet į rēdo rankas.

§ „Z e m s t v a s", kurias maskoliai rengēsi įvesti Kauno ir Vilniaus gubernēse, turbūt jau neįves. Rēdas bijosi, kad bėsant liuosiams rinkimams Lietuvoje, žmones rinks į „zemstų" urēdus savuosius.

§ V i l n i u j e del parodos pramonės ir žemdarbystės jau triobas pradėjo statyti.

§ V i l n i u j e 7 kliasų prekystės mokykla turbūt įvyks, nes miesto gyventojai patys ant savę ant jos užlaikymo nutarē uždėti mokestį.

§ V i l n i u j e yra projektas uždėti chemiskai -- techniską mokslo mokyklą.

§ V i l n i a u s miestas liks padidintas per priskyrimą prie miesto „Žverincziaus".

§ K a l v a r i j o s pavieta, (Suv. gub.), pranesza lenkiszkas laikrasztis „Amerika" atradę turtingus geliezies sluogsnius. Isz vietinių gyventojų rengiasi kompaniją, kad statyti dirbtuvę.

§ S u v a l k u o s e randas rengiasi statyti naujas kazarmes.

§ L i e t u v o j e szimet, teip kaip žiema buvo nepaprastai szilta, teip vasara yra nepaprastai szalta. Nuolat lyja. Užderėjimas javų menkas. Daugelis svietelio emigruoja į Ameriką.

Kratos ir aresztai.

† A n d r i u s N a r i j a u c k a s isz Varakiskės, ties Pilviskais, pasodytas ant dviejų nedėlių į kalėjimą. Pas Narijaucką žemskiai pernai rado durpose įkiszta pluosztą lietuviszkų laikraszečių ir knigelių,

apskundē Narijacką žemskiams nekakis Gružas. Narijauckas darodē, kad Gružas pats tas knigas įkiszto, užtat Gružas ir likos pasodintas ant dviejų nedėlių. Gružui gerai, ba kaltas, bet už ką sēdi Narijauckas?

† J o n a s L a z o r a i t i s, kurs tarnavo ant Kaukazo kartu su Pranu Matulaicziu, buvo suintas laike abelnų užpernai areštavimų, bet po isztirimo buvo paleistas. Dabar isznetyezių žandarai vėl jį suėmė ir perskaitė isztarmę: ant 6 mėne-ių kalėjimo ir dviejų metų poselenijos. Vietą poselenijos negali apsirinkti pats iszskyrus Lietuvoj, Lenkijoj ir Lėtvijoj.

† M e d e l i, ukiniką isz Gudines, netoli Jievaravo (Mari'ampolės pav.) maskoliai suėmė už seniaus rastas pas jį kniugas ir nubaudė kalėjimu.

† J u o d ž i u k o namuose, Pustapėdžių kaime (Suv. gub.), žemskiai krėte, neva jieszkodami karabino, bet jieszkojo lietuviszkų kniğų. Star-sza Kaminskis, turėdamas kniğelę „M a s k o l i ų v a l d ž i a i r

ž m o n ė s", parodė ją Juodžiunkui ir sakė, jam ją primėsęs, jei neiszipirks, žmogus iszzipirko, bet žemskis, visgi žmogų žandarams apskundė, nors nieko nepeszė, kadangi ir kiti žemskiai pripažino, kad bekra-tant tos kniğos jie nerado, nė nema-tė.

† P a s z i l ė s sodžinje, Telszių pav., buvo krata pas Joną Narką, rado seną kniğą, daugiau nieko.

† R a m o n i s z k i j e Kauno gub. žemskis su žandaru darė krata pas Mažeiką. Rado vieną seną, kitą sziometinį kalendorių. Apskundė susiedas Jankevyczius.

† I s z N a u m i e s c z i o (Suv. gub.) raszo į „Lietuvą", kad žan-darai labai tankiai daro kratas. Žmo-nės kniğas kavoja kuogiliausiai, bet pas daugelį randa laiszkus.

Vietinė Kronika.

† L a i k r a s z c z i a i pranesza, kad popiežius už savo delegatą į Kanadą ketina atsiųsti arcivyskupą Zalewskį, kurs dabar yra pasiuntiniu Indijose, Azijoj. Arcivyskapas Zalewskis yra lietuvis, moka gerai lietuviszką kalbą. Paiena isz Veliuonos Kauno gubernėj.

† E m i g r a n t ų n a m ų klausymą pakėlė vėla kun. A. Milukas laike prakalbų Newarke, remdamasi ant to, kad daugumas mus brolių važiuoja į Amerika, o stokuojant globos prie Castle Gardės, daugelis buna sugražintais atgal. Lietuviai kartą bandė jau rinkti aukas ant emigrantų namo. Pasirodė, kad vi-suomenė tam reikalui nepritaria.

† K a n k i n t i n i a m s, t. y. nukentėjusiems nuo maskolių val-džios už lietuviszkas kniğas, „Vie-

nybė" iki d. Liepos turėjo surin-kusi \$55,45 c.

† T ė v y n ė s M y l ė t o j ų Draugystės kasoje, kaip pa-duoda kasierius 12 d. Liepos, yra \$182,50 c. Laikas jau butu, kad T. M. Draugystė pradėtu spaudinti, arba bent pradėtu rengtis prie spau-dinimo kokios kniğelės.

† U t i k o j, N. Y. užsidėjo drau-gystė, kuri rupinsis uždėti pas savę lietuviszką kniğynėlį. Prie drau-gystės prisiraszė 15 sąnarių. Užsi-dėjo toj kniğyno draudystė po var-du Kun. Burbos. Yra tai pirmutinė vardo kun. A. Burbos draugystė.

† P i t t s t o n e, sustojus vie-nam „brėkeriui" daug lietuvių nus-tojo darbo ir iszkriko į kitus mies-tus, girdime, kad keletas lietuvių

iszvažiavo net į Washingtono valstiją, kuri guli palei Tykajį Okeaną.

† P i t t s t o n o Draugystės Dlaivystės uždėtojai pp. V. Pukas ir M. Dervinis teiggi isvažiavo isz Pittstono į „Westus“. Paskutinia-me laike tie vyrai buvę labai neužkencziami apjuokiami ir apkalbami pittstonieczyų už tai, kad gerai mis-

lijo ir gerai del brolių velijo ir darė. Tokia yra užmokestis del visų tų, kurie gerai daro ir gerai velija savo tautai.

† „B a Ź n y c z i o s T a r n a s“ turi naują redaktorių asaboj p. Didinsko.

† H a z l e t o n o parapijoje yra klebonu naujai iszventitas kun. J. V. Kudirka.

Prusu Lietuva.

Paminklas Duonelaicziniui

§ Chicagos „Illinois Staats Zeitung“ raszo, kad Tilžės lietuviszka „Byrutės Draugystė“ rengiasi statyti del mūsų poeto Krisijono Duonelai-czio paminklą. Paminklą statysę ant augsežiausio Nemuno kranto, ant kalno Rambykalnio. Kadangi tik-ro paveikslo Kristijono Duonelaiczio lietuviai neturi, užtai ant paminklo rengiasi pastatyti stovylą lietuvisz-kos muzos su kanklėmis rankoje. Pripažinstame, kad vieta paminklui butu atsakanti, bet klausymas ar Prusų lietuviai istengs tą paminklą pastatyti“. Jeigu Prusų lietuviai istengtų paminklą pastatyti, tas la-bai pakeltu dvasią tarp Prusų lietu-vių.

§ Vokietijos ciecorius atvykęs į sa-vo dvarą Kadynus kurį turi Prusų Lietuvoje, perėjo per gyvenimus dar-binų ir rado anuos tokiam ne-szvarkiam padėjime, kad palygino juos su kiaulių tvartais.

§ Kad Prusų Lietuvoje, minėtinai Tilžėje, yra paskirtas vokieczyų val-džios sznipukas, kurs tyrinētu lietu-viszką judėjimą, ir kad Prusų val-džia yra pasirengus iszvea su mas-koliais kariauti priesz lietuviszkę, patvirtina ir „Ukinikas“ paskuti-niame numerije (n. 6., 99 m.) „Gai-la tik, kad suėjus į vienybę valdžioms, nesueina į vienybę lietuviai Masko-lijos ir Prusų“, priduria nuo savęs „Ukinikas“.

Lietuviai Anglijoje.

Vincas Kisieliūs raszo į „Vie-nybę“, kad Liverpoolije yra lietu-vių apie 800. Dvasiszkus jų dalykus atlieka kunigas airis, iszmokęs tru-putį lietuviszkai. Czia yra moterų draugystė Gyvojo Ražancziaus Manchesterij ēsą lietuvių da dau-giaus nei Liverpoolij. Mieste South Bank yra 20 lietuviszkų seimynų ir apie 65 vyrai pavieniai. Netoli nuo South Bank miestelij Midlesboro yra keturios liet. szejimos ir keletas pavienių.

Gyvenimas visų Anglijos lietuvių yra apgailėtinas. Laikraszečių jie beveik teip, kaip neskaito, Girtuok-lyste yra prasiplatinusi. „Dubule-tyczia per metus neiszgeria tiek alaus — giriasi buvęs Lietuvos tur-tingo ukiniko bernas — kiek asz da-bar per vieną mėnesį“. Tarp neku-rių Anglijos lietuvių yra prasiplati-nusi „piktoji liga“, apie ką ir perei-tų metų korespondentai į laikrasz-cius jau raszė.

Isz bibliografijos.

Naujos knygos.

Prie „Tėvynės Sargo“ užsčiuos kitos naujosios gies-
1899 metus iszėjo sekanti priedai, mės, žinotinos katali-
arba priemažgos. kams, ypaciai-gi iszda-

Prie numerio 1:

Apie vartojimą loty- pusl. 40. Penkios giesmės paduotos
niskų literū lietuvisz- su notomis. Graudus verksmai, reik
koje raszliavoje (Kopi- pripažinti, sutaisyti ne geriaus kaip
ja perstatyme, paduoto iszduotoje 1889 metuose knigėlėj
„isz Osobyj Otdiel J. N. K.

Uczonago Komiteta M.

Prie 5 numerio:

N. P.) 28 pusl. Czion geriansiai Blaivinkų kuigėlė ar-
ir aiskiausiai yra suraszyta istorija ba Trumpas pamokini-
uždraudimo mus spaudos Maskolijoje. mas apie blaivybę. Isz-

Prie n. 2:

leido Degtinės Prie-

Graudus verksmai ir szas. pusl. 16.

Kriokavos mokslų akademija taiko, pagal melodijas surinktas
rengiasi iszduoti Lietuviszkų Dainų nuo žmonių, garsus lenkų kompozi-
Rankių. Su melodijomis. Dauge- torius Noskowski. Daugumą melio-
lis dainų tekstų busę paimta isz Dai- dijų surinko Karlowicz, redakto-
nų Juszkevycziaus. Melodijas pri- rius „Wislos”.

„Lietuva” pradėjo nuo 26 num. „Robotnik Litewski”
talpinti naują svarbų rasztą „Se- iszėjo 3 numeris Zuericha, Szveica-
nų Gadynių iszn ykė rijoje, kur apart apraszo darbinikiszko
gyvi Sutvėrimai”, pagal klausymo ir darbinikiszkų žinių, yra
Hutchinsoną. Tikimės, paskiaus sz- žinios apie lietuvius Amerikoje, An-
tas rasztas iszeis atskyrioje knigoje. glijoj ir Prusuose.

Przegład Wszech- Mes gi pasakytume suvis adver-
polski, lenkų laikrasztis, paduo- niszikai: „Tie barbariszki maskolių
damas vardus nubaustų už lietuvisz- su lietuviais pasielgimai turētu per-
kus dalykus kankintinių, sako: „Bar- tikrinti tuos nayviszkus (pusgalvius)
bariszki (maskolių) pasielgimai (su lenkus, kurie ik sziol kaltina lietu-
lituviais) privalytu turėti pertikrinti vius už koki ten prielankumą, o net
nors kiek tuos nayviszkus (pusgal- parsidavimą maskoliams, kad lietu-
vius) litvamanus, kurie protauja, viai maskoliuose turi lygiai tokius
kad per neapykantą del lenkų įgaus prietelius, kaip kad ir lenkuose.
nuo maskolių palengvinimus”.

Susivienijimo reikalai.

Seimas, Seimas!

Atsibus, kaip pernai XII Seimas nutarė, Waterburije, Conn. dienoj 3, 4 ir 5 Spalinio arba Octoberio. R i n k k i t e i S e i m ą d a l e g a t u s ! !

§ Taigi, broliai, sąnariai Susivienijimo, besitartinant Seimui, kas turi, te kokius įveszimus del visuomeniszko, apsvarstymo prisiųskite trumpai surasę, kad mes galėtume juos patzinti Tėvynėje.

§ Raszydami įveszimus, raszykite kuotrupiausiai, kad neužimtu daug vie os, o viskas but aiškiai iszdėta, kad beskaitydami sąnariai lengvai įveszimus suprastu.

§ Kuopos ir draugystės tegul pamena, kad ant Seimo turėtu savo reprezentatus, tai yra delegatus. Ant nuvažiavimo delegatų, kuopų sąnariai turi patys sudėti kasztus, bet yra kitoks budas rinkimo kasztų ant siuntimo delegatų. Kuopos ant to dalyko, gali padaryti balius, pie n e u s. „excursion“ ir tam panėszius pa-

silinksminimus, pinigų vis sziek tiek susirinks. Nekurios kuopos saka, kad atliks Seimą ir be mus, tokie kalba nėra iszmintinga, ba jeigu daugelis isz kuopų teip sakytu ir daryta, tai suvis nebutu kam atlikti Seimą.

§ Vieni isz svarbiausių dalykų ant sziometinio Seimo, man rodosi, vėl turės buti kalba apie padarymą augztesnio skyriaus posmertinės, tai yra apie pakėlimą posmertinės (del norinczių) bent ant \$600 dolerių, ba kalbinant prie Susivienijimo daugumas paduoda priezastį vis, kad nenorįs raszytis, del to, kad per žemą posmertinė „velij, girdi, prigulėti prie lenkiszko „Związko“ arba slavokiszkos „Jednotas“.

Cent. Komit.

PASARGOS: Meldžiu visų draugų gaudami paliudijimą reikalauja už brolių ir kuopų virszinių, kurie pri-nabasznikus posmetinė. O kiti natsiuncziute paliudijimus del gavimo vet neparaszo nei ant keno ranku tu-posmertinės, raszykite sekancziai: ri buti prisiusta posmertinė. Ne-

1) Ant kokių kapinių tapo nabasz-niko kunas palaidotas.

gaudami, potam rug ja, kad ilgai negali gauti posmertinės. O neku-

2) Teipgi turi buti paliudijimas ir nuo vietinio kunigo, kurs kuną pa-laidojo, su parapijos peczeczia ir pri-siraszymo kvortelė. O jei pri-siraszymo kvortelės nesiranda, tai neat-butinai turi buti peczėtis kuopos arba draugystės. Vieni atsiszaukia už nabaszniką be jokių paliudijimų. Antri susigavę bile kokius paliudi-jimus. Treti nuo graborių ir dakta-

rie tiesiog atsiunczia tik laiszkus, kad atsiusti posmertinę. Kartą net teip atsitiko: Reikalauta posmertinės, a e posmertinė likosi ne nusiusta. In greitą czię a gaunu laiszką isz tos paczios vietos nuo vienos asabos, kad tas nabasznikas ant atenanczio seimo pribus pats, o už jį jau reikalauta yra posmertinė. Ir labai daug iplaukia bereikalingų rasztų, reikalaujan-

ti atsakymo.

Todel praneszu visiems, kad ma-
žuose reikaluose gausite atsakymą
tik tada kada prisiųsite markę už 2
centu. O kas link posmertinių, pri-
siųskite virsz minėtus paliudijimus
su peczēczia ir katras prie kokio
skyriaus prigulite pirma pas sekre-
torių „Susiv.“, tegul man prisiun-
czia, kad tikrai taip yra, tąsyk gaus
kožnas reikalautas posmertinės be
jokio sutrukdyimo.

A. W. Tepliuszis, Susiv. prez.

3) In szitą numerį vardų suspen-
duotų sąnarių da netalpiname, ba
da kiti tik neseniai savo „bertaiuines“
prisiuntė. Vardus suspenduotų ir
skaitlių sąnarių paduosime kitame
Tėvynės numerije. Taigi jeigu szita-
me numerije Tėvynės skaitlinje sąna-
rių užtėmytumėte, kad padavėm ne-
visus sąnarius, tai „nesibaderiuokit“,
neraszykit nė laiszkų, ba, sakau,
kad ateinancziame numerije sutaisy-
sime viską prigulineziai.

Susiv. Sekr. T. Krizanauckas.

AUKOS ANT KN. BURBOS PAMINKLO.

Kadangi rokundos aukų a. a. kun.
A. Burbos garsinant daugiaus per
metus czėso kiekviename Tėvynės
numerije labai susimaiszė ir iszrodo
suvis neaiszksiai; delto sziam nume-
rije sudavadiją talpiname visas aukas
isznaujo.

Draugystės.

Dr. szv. Antano Edvarsville	25,00
Dr. szv. Kazimiero Waterby	10,00
Dr. szv. Antano Forest City	10,00
Dr. szv. Jurgio Forest City	10,00
Dr. Petr. ir Povylo Luzrne	15,00
Dr. Vytauto Boston, Mass.	-8,00
Dr. szv. Izidoriaus Edvarsville	5,00
Dr. szv. Pran. Minersville	3,00
Dr. szv. Vicente Minersville	3,00
Dr. Vytauto Boston surinko	10,00
Dr. Liet. Sunu Cleveland	5,00
Clubas isz Toluca, Ill.	1,00
	\$105,00

Kunigai.

Kuk. J. Žilinskas, Plymuoth	25,00
Kun. Kraucziunas, Chicago	71,00
Kun Szedvydis, Pittston,	25,00
Kun. A. Milukas, Brooklyn	10,00
Kun. A. Kaupas, Scranton	10,00
Kun. Kuras, Forest City	10,00

Kun. J. Kaulakis, Philada.	10,00
Kun. V. Matulaitis, Shenandoah	10,00
Kun. Martiszius, Mt Carmel	5,00
Kun. B. Žindžius, Elizabeth	10,00
	\$186,00

Szeip lietuviai

„Tėvynės Sargo“ redakcija	5,00
Petrapiilecziai	9,50
„Vienybes“ redakcija prisiuntė	11,90
Wilkes Barre parapija	5,26
Pittstone parapijoj surinkta	16,00
Northampton per V. Žukantšką	4,00
Kun. J. Žilinskas nuo pavienių	7,70
In „Susiv.“ pavieniai	4,70
Cincinnati, O. J. Dubauckas	2,00
Cleveland, O. F. Martiszauckas	2,00
	\$68,06

D r a u g y s t ė s: \$105,00

K u n i g a i: \$186,00

S z e i p l i e t u v i a i: \$68,06

\$359,06

Ir taip Susivienijimas iki sziam
laikui turi viso labo ant pamink-
lo a. a. kun. Burbos \$359,06

§ Nekurios draugystės ir nekurie
lietuviai buvo žadėję ant paminklo,
ale neprisiuntė.

§ Rinko ant paminklo redystė
„Garso“, bet pinigų da neprisiuntė.

AUKOS ANT PARYŽIAUS PARODOS DEL LIETUVISZKOS SPAUDOS.

Cincinnati, O. J. Dubauckas	2,50	Sanariai ir draugai „Susiv.” pri
Detroit, P. Strakalaitis	25	valo siųsti aukas ant Paryžiaus parod-
A. Savickas	50	dos pas kasierių Suisvienijimo Lietu-
S. Urbanta	25	vių Amerikoj.
J. Pumeris	25	Ardesas: K. Radzevyczius
V. Szatulaitis	10	121 E. Centre Str.
	\$3,85	Shenandoah, Pa.
Nuo pirmiau buvo	\$3,48	
Viso ant parodos	\$7,33	

Aukos ant užsitarnavusio rasztiniko Isz Gilbertville. Mass. Gedminas 25 c.

Mėnesio Berželio 1899 m.

[neiga

[szeiga

Berž. 5 Pittsburg, dr szv. J.	10,50	Berž. 10 P. Didžbalio posmer-	150,00
„ „ Worcester, kuopa	2,00	tinė isz Pittsburg,	
„ 9 Worcester, kuopa	3,00	„ „ P. Cibarauckienės	150,00
„ 10 Lost Creek kuopa	3,00	posm. isz Shamokin, pa.	
„ 24 S. Boston kuopa	1,00	„ 15 T. Križanauckui už	
„ „ Cgicago, Ill. T. Melinis	1,00	No. 5 Tėv. ir prie knygų darbą	43,58
„ 30 Macanoy Plane kuopa	6,50	„ „ Už atspaudinimą 100 chart.	4,00
	\$27,00	„ 29 Randa spaustuvės	10,00
		„ „ T. Križanauckui už No.	
		6 Tėvynės ir kiti visi expensai	49,49
		„ „ Pacztui už 3 nn. 4, 5 ir 6	13,50
		„ Megargee Bros už popierą	9,27
			\$429,84

Susiv. Sekr. T. Križanauckas.

PERSIKELE SANARIAI:

isz 65 į 73 1 A. Žibutis	52 į 51 1 Kun. V. W. Matulaitis
70 į 60 1 J. Jakimavyczius	19 į 58 1 K. Karpavyczius
„ „ 2 A. Jakimavyczienė	58 į 38 1 J. Kilduszis
66 į 6 1 J. Auszra	50 „ 2 V. Vilczinskas
„ „ 2 J. Stepanavyczius	49 į 22 1 B. Viszauskas
„ „ 3 P. Stepanavyczienė	„ „ 2 M. Viszauskienė
„ „ 4 Kun. J. Žilinskas	„ „ 3 J. Gėdminas
„ „ 5 J. Makauckas	6 į 60 1 T. milkevycziutė
„ „ 6 J. Skendelis	32 „ 2 J. Garbuzas
„ „ 7 G. Milius pagarbės	32 į 58 1 J. Tamulunas
„ „ 8 K. Bracziulis pagar.	„ „ 2 J. Truopis
60 į 70 1 T. M. Kubilskis	„ „ 3 R. Truopienė
„ „ 2 V. Kubilskienė	57 į 11 1 M. Domijanaitis

NAUJAI PRISIRASZE:

24 1 T. Gegevyčius 33 m.	51 1 M. Matulevyčius 38 m.
45 1 R. Gudaitis 19 m.	„ 2 A. Aksulevyčius 38 m.
21 1 A. Ambrazas 32 m.	„ 3 J. Aksulevyčienė 35 m.
72 1 K. Pasercka 13 m.	„ 4 P. Kubertavyčia 24 m.
39 1 J. Urbanavycia ..	„ 5 J. Gilius 24 m.
58 1 E. Tuiniliutė 23 m.	„ 6 O. Menkevycienė 33 m.
„ 2 J. Szeskevyciu 22 m.	„ 7 J. Bendaravycia 13 m.
„ 3 J. Bruažis 40 m.	„ 8 A. Kansevycienė 40 m.
„ 4 P. Lomserdas pagar.	„ 9 A. Janulevyčienė 31 m.
30 1 J. Kaminskas 35 m.	11 1 J. Penikas ...
„ 2 P. Bukantis 27 m.	„ 2 J. Kilikevycia ...
„ 3 V. Stulpinas 25 m.	„ 3 P. Kruszis ...
„ 4 M. Bukantienė 19 m.	„ 4 A. Steponaitis ..
8 1 F. Kulikauskas 29 m.	40 1 I. Vaszkevycius
15 1 O. Macziukienė 33 m.	35 1 P. Kizevyce 29 m.
62 1 K. Snapckas ..	„ 2 J. Stelmokas 26 m.
„ 2 J. Ka-paravycia pagar.	„ 3 J. Rakauskas 26 m.
„ 3 J. Brazaitis pagar.	„ 4 A. Didžbalis 26 m.
17 1 M. Venekevycienė 40 m.	„ 5 A. Didjurgis 38 m.
32 1 S. Navedonskas 48 m.	„ 6 J. Stanaitis 23 m.
20 1 P. Zinkevycia 28 m.	„ 7 J. Rudzinskas 24 m.
„ 2 J. Jaksztys 24 m.	13 1 J. Lapinskienė 34 m.
„ 3 V. Gelezalienė 22 m.	„ 2 M. Žalnieraitienė 39 m.
„ 4 A. Griczius 31 m.	75 1 J. Kalinauskas
„ 5 J. Vorinikaitis 23 m.	„ 2 O. Kalnauskienė
„ 6 M. Narijauskienė 26 m.	31 1 V. Rynkevycius 39 m.
„ 7 M. Narijauskas 33 m.	„ 2 O. Storapirsztienė 27 m.
„ 8 A. Juszkiutė 19 m.	„ 3 O. Andrijauckienė 26 m.
„ 9 M. Iszganaitienė 23 m.	4 1 A. Žindžiutė 21 m. II skyr.
	2 1 I. Girdauckas pagar.

Susiv. Sekr. T. Krizanauckas.

§ Pittstono Draugystė Blaivystės
per pusmetinį susirinkimą p. Dervi-
niui iszvažiavus, iszrinko ant prezi-
dento p. Joną Kuzmicką. Draugai
turinti kokius reikalus teiksis kreip-
tis ant šie adreso:

J. Kuzmickas
12 Mille Str
Suoth Pittston, Pa.

§ Nustojus Pittstone darbams, bu-
vusie vadovai Draugystės Blaivystės
priversti buvo isz Pittstono iszke-
lianti, del to ir „Blaivystės Laiszko“
reikalus nėra kam vesti ir „Laiszka“
perstojo iszeidinėjęs. Antra prežas-
tis ir svarbiausia, del kurios laiszkas
neiszeis yr' ta, kad blaivystė ir jos
organas mažai randa terp lietuvių
pritarėjų.

Skaitlius sanariu.

Kuopos N		I-mo Skyriaus seni san.	II-ro Skyriaus san.	pagarbės san.
1	Edwardsville, Pa kuo	8		
2	Forest City, Pa kuopa	49	—	—
4	Elizabeth, N. J. kuopa	31	—	—
5	Plymouth, V M Vol.	7	—	—
6	Plymouth, Pa kuop.	40	2	3
7	Pittston, Pa kuop.	46	7	1
8	Cleveland O. kuop.	62	2	—
10	Philadelphia, Pa kuop.	42	—	—
11	Waterbury, Conn kuop.	68	—	—
12	Shamokin, Pa kp	20	4	1
13	Baltimore Md kp	33	—	—
14	Pittsburgh, Pa kp	33	1	—
15	Chicago, Ill kp	28	—	—
16	Hazleton, Pa kp	6	—	—
17	Wilkes Barre, Pa kp	26	4	—
19	Northampton, Mass kp.	22	—	—
20	Union, City, Conn kp	65	1	1
21	Detroit, Mich kp	36	—	—
22	Bridgeton, N. J. kuop.	6	—	—
23	Amsterdam, N Y kp	8	—	—
24	Wanamie ir G. Lyon Pa.	43	1	—
28	Luzerne Borough, Pa kp	27	—	—
29	Richmond, Va kp	3	—	—
30	Scranton, Pa kp	31	2	—
31	Mahanoy City, Pa	35	—	—
32	Athol Mass, kp	34	—	—
33	Ansonia, Conn kp	11	—	—
34	S. Boston Mass Vitauto	17	—	4
35	Pittsburgh, Pa Vitauto	16	3	—
36	Cincinnati, Oh S. Kaz	7	—	1
37	S Brooklyn N Y kp	5	—	—
38	Brooklyn, E D N Y kp	32	1	—
39	McKees Roaks, Pa kuop.	40	—	—
40	Newark, N J kp.	18	—	—
41	Brighton, Mass S Juoz.	—	2	—
43	Philadelphia, S Juoz	68	—	1
45	Homstead Pa S Juoz	19	—	—
46	Pittsburgh Pa S Juoz	21	1	—
49	Gilbretville, Ma-s.	2	—	—
50	Mahanoy Plane, Pa. kp.	13	—	—
51	Shenandoah Pa kp	42	1	—
52	Minersville, Pa kp	22	—	3
53	Pequaobock, Conn kp	3	—	—
56	Traverse City, Mich	18	—	—
57	Eroad Brook, Conn kp	4	—	3
58	Worcester, Mass kp	25	—	—
60	S Boston, Mass kp.	15	1	—
61	Beavere Folls, Pa. kp	3	—	—

Kuopos
N

		I-mo Skyriaus seni san.	II-ro Skyriaus san,	pagarbės san,
62	Pittston, Pa. Blaivystės	38	—	17
63	Grand Rapids Mic	3	—	30
64	Cincinnati, Oh. kp.	9	—	1
65	Scranton, Pa. Liet. Sunu	—	—	39
66	Plymouth, Pa. dr. Bl.	6		
67	Bridgeton, Conn. k.	5		
68	Millwilli, N. Y. k.	5		
69	Toluca, Ill. kuop.	5		
70	Brockton, Mass k.	3	4	
72	Mahanoy City, St. ir P.	47		
73	Westville, Ill. ss. Petr. ir Pov.	3		19
74	Lost Creek, Pa. kuopa	19		
75	Muncie, Ind kuopa	4		

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue,

CHICAGO, ILL.

*Mano Dirbtuve tapo
Apdowanota*

DWIEMS MEDALIAIS

ant Koscieszkos Paro-
dos už rupestingą, tei-
singą ir artistiską isz-
dirbimą.

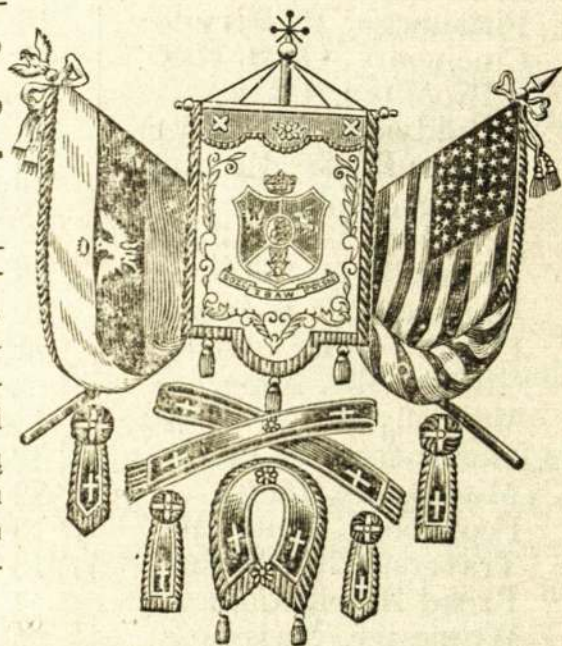

**KARUNŲ, SZARPU,
KUKARDŲ, ROZETŲ,
BERLŲ, MARSZAL-
KINIŲ LAZDŲ ir tt.**

Turiu už garbę apreikshti guo-
dotiniems Kunigams ir guodotin.
Draugystėms, kad asz dirbu wi-
sus augszeziaus paminėtus daig-
tus Pigiausei, Teisingiausei
ir Geriausei, nes per 30 metų
užsiimdama iszdirbimais įgijau
geriausę praktiką ir dėl to galiu
viską padirbt pigiau ir geriau ne-
gu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

„SUSIVIENIJIMO LIET. AMERIKOJ”

CIGARAI.

Broliai lietuviai, kurie rukote, nerukykite kitokių cigarų, kaip mus LIETUVISZKUS TAUTISZKUS, SPECIALISZKAI DEL BROLIU LIETUVIU PADARYTUS.

Vadinasi tie cigarai **SUSIV. LIET. AMERIKOS CIGARAI**, taip ir ant „baxo” parašyta. Cigarai tie pigūs, o labai geri. Galite juos gauti tik pas mane. Raszykite ant šio adreso.

M. SACEVICZ, No 120 Hosmer str., Cleveland, Ohio.

Jones Bros

BEKERES ir „KENDŽIU“

pardavėjai dirbame teipgi

geriausią „**AISKRIMA**“

viską tai pristatome greitai ant

balių, veseilių ir piknikų

PLYMOUTH, PA.

JURGIS REKUS ir KCM:

užlaikom

GRABORYSTE.

Parsamdom „keridžius”, „boges” ant laidotuvių, veseilių krikštynų. Atliekam viską keupigiausiai.

JURGIS REKUS & Co.

88 S. MEAD, str.

WILKES-BARRE, PA.

Siakanczios knigos galima gauti S. L. A. Spaustuvėj

Budas senovės lietuvių ir žemaičių.....50c.

Istorija Europos.....15

Kražių skerdynė.....5

Padėjimas lietuvių tautos rusų viesspatystėj 35
(Ta pati kniga maskoliszkaj kalboj....\$1,00)

Kristijono Donelaiczio rasztai (eilės).....40

Medega mūsų tautiszkai vaistiniškystai...40

Medega Sim. Daukanto bijografijai.....80

Pajauta, (pasaka iš Lietuvos istorijos)..60

Naktys (eilės) E. Youngo, vertė L. Ivins.15

Pavasario balsui, (eiles Mairionio).....15

Kanklės, (eilės ir dainos).....15

Jonas iš Kempės ir Szilka, (eilės).....15

Gipsinis Jotis ir Per kytrumą, (pasakos)..15

Zentas del parodos (komedija), vertė Sel..15

Nesiprieszink, (komedija).....10

„Tėvynė“ 1896 metų, visi numerai.....50

„Tėvynė“ 1897 metų, visi numerai.....1,00

Kun. A. Burba, jo gyvenimas ir darbai..25

Istorija szventa seno ir naujo įstatymo.....50

Prilips Ožys liepto galą (Drama 5 aktuose 2) 15 c.

Norėdami gauti šiais knigas kreipkitės į rėdystę „Tėvynės“ ant adriso:

Tėvynė, Bx. 1053, Plymouth, Pa.

Ukininkas!

Mėnesinis lietuviszkas laikrasztis, paszvēstas reikalams Lietuvos ukininkų. Kasztuoja 4 markes. Amerikoj 1 dolerį.

Varpas!

Yra tai moksliszkas ir literatiszkas laikrasztis, iszeinas Prusu Lietuvoj, sykį i du mėnesiu. Kasztuoja 4 mark. Amerikoj 1 dolerį.

Norėdami gauti tuodu laikraszcius raszykit ant adreso:

S. LAPINAS
TILSIT.OST PR.
GERMANY.

Tevynes Sargas

Mėnesinis laikrasztis paskirtas dvasiszkam ir medegiszkam Lietuvių tautos užlaikymui per jos apszvietimą, iszeina Tilžėje. Amerikoje kasztuoja **1 dol.** su prisiuntimu. Raszykit pas:

HERRN SAUNUS,
TILSIT, Wasser str.
OST PREUSSEN.

K. Radzeviczius

Puikiausia visam Shenandoah'rij

RESTAURACIJA.

Tris syk ant dienos KARSZTI UŽKANDZIAI, o teip visada szalti dykai. Geriausi ir pigiausi PIETUS, viskas szviežia: CIGARAI pirmos klesos. Priegtam kožnas lietuvys ras SZIRDINGA RODA kiekvienam reikale. O ir PINIGUS MAINO ir siunczia i LIETUVA ir i kitas dalis svieto.

121 E. Centre str,

SHENANDOAH, PA.

Vienatinė Lietuviszka Aptieka!

TRAJANKA!

Lewis'o Lietuviszka Trajanka Privalo rasti kiekvienoj lietuviszkoj darbininko stuboj. Mus Trajanka yra svarbi naminė liekarsta, kurią Lietuviai jau per ilgus metus yra vortoje ir daugumas žino jos vertę. Mus Trajanka šusideda isz czystų žolių ir sėklų, o prieg tam dailiuos blekiniuos baksukuos sudeta 50c. baksukas arba per pacztą 60c.

Mes prilaikom visokių naminių ir patentavų liekarstų bei visokių žolių ir szaknų galima pas mus gaut. Liekarstas siuncziam in visur. Jeigu reikalauji ko nors, raszyk pas mus, mes suteiksim jum broliszką rodą ir apturėsi greitą atsakymą. Mano adresas

P. W. BIERSTEIN AND CO.
SHENANDOAH, PA.

V. D Chmieliauckas

E. CENTRE STR.

SHENANDOAH, PA.

Užlaiko didelę krantuve cigarų, vyno ir visokių likierių, o pardavinėja pigiaus nē kaip svetimtaucziai, kurie užlaiko pulkus agentų nutukusių už lietuviszkus pinigūs.

Taigi vyrai susipraskime, ir duokime uždirbti saviszkiui